

Tractatus

pace exultabunda cum timore.
Cōmonitio deniqz sapiētis Qui
diligitis dñm timete illuz. ecce ti-
morem. Deinde de misericordia
et leticia siml in oblectatōem. s. o/
mnē lactationē. vobis veniet mi-
sericordia. Recte quidez ad ma-
rie canticum. et misericordia eius
a progenie in progenies timenti-
bus eum. Unde. ppter generale
in omnes beneficium Magnificat
anima mea dñm. Initū qđdam
tangens modum expōnis mora-
lis seu tropologice lamentationū
Jeremie. Aleph Quomodo se-
det deicta. et eicta. ciuitas ani-
me mee. prius plena pplo. virtutū
omnium. nunc sola et solitaria fa-
cta. locus spinarum. q̄ vepriū pec-
tatoꝝ facta est ipsa priꝝ dñia gē-
tium per subiectiōem passionum
omnium. nunc velut mater vidua
non habens viri. dei sui protectio-
nem. aduersus tyrannidez demo-
niorum. Ipsa dudu princeps pro-
uinciarum. que sunt sensus sui iure
subditi suo principati. facta est
eis sub tributo durissime seruitu-
ris. in luto luxurie. paleis supbie.
latēibus auaricie. fornace ferrea
totius miserie. Beth. Plorans
plorauit assidue in afflictiōis no-
cte. q̄ lacrime eius volvuntur in ma-
gallis eius exterius. Non ē qui cō-
soletur eam. ex omnibus caris ei-
ius. angelis et sanctis caris eius
et omnes amici eius spreuerūt eā
quia videt a sponso spretaz. et fa-

vi.

ti sunt eius inimici. gelantes ad-
uersus miseram et ream. pro ho-
nore dñi. quem offēdit. Gymel
Migravit iudas deserēs animaz
meam ne confiteret. et hoc ppter
afflictionem culpe totiens repeti-
te. et multititudinem seruitutis ve-
recunde. quam habet totiens ite-
rata. nec valitura propter conti-
nuum reciduum / confessio. De
leth. Wie sy on que sunt itinera.
quibus anima scandit ad specu-
lationem diuinorum. lugent. duꝝ
materiam dant lugendi. eo q̄ nō
fit bonus et altus cogitatus. qui
veniat ad solēnitatez gaudentis
affactus. Omnes porte eius. sens
videlicet exteriores. sunt destru-
cte. peruersis secantium securibus.
Sacerdotes eius. vires. superio-
ris rationis. gementes pro voce
xultationis et confessionis. vir-
ginales olim affectiones sue sunt
squalide turpes q̄ fede. Quid plu-
ra et ipsa tota est oppressa amari-
tudine. vitorum pro suavitate.
sanctorum bene olentium vngue-
torum

Sequitur tractatus

septimus principaliter psaic
de mente cordis. et cognitio-
ne dei super illo quinto ver-
su. fecit potentiam in bras-
chio suo. per notulas. C. quin-
quaginta.

notula Prima

Cuper Magnificat
Ecce portum in
bracio tuo
si appresso tunc
cordis sat. Cofite
omnes anima mea
cordis nostrino q̄ tota anima
magnificare dñm. qui dei tota
mentis et corde parere diligere
puerum. Recitamus quod in
canticone. norauit inimicula
trigonandra. cuius nonnullis
complata est multa sapient. Di
spicu inquit fugio. sed hoc summet
videt poterat ad confusōem su-
phob. et collaudatōem huius
ad potitam dwinez in suo bra-
chio amenoādam. etiam nō acci-
tum efflerente cordis sui. Et
firmissime tenem⁹. subiit et tra-
duo canens. lapidat. haec nō
huius dñm. q̄ cum p̄plicō
venerabatur cordis et animi
potida sit oga. oū in cloquis
nō nō ista nec m̄ p̄plicat. aperte
indignatio nō est in punis ne-
trahit. sed in m̄tigatiōem no-
nū vel exequacōem. vel ignora-
tia aperte vocat m̄s cordis. La-
civitas. hoc cognito. pectus inva-
ger et multiplicat. nullus pectus illus
M̄les et si p̄plicat. nō mentitur q̄q
sumit ut cōdūcere m̄s mentem
hui⁹. nihilomin⁹ ap̄plicat. conser-
bit acceptio. ad illud q̄ ap-
petit et est precipua in creatura-
tionali vel intellectuali. Tunc nō
est minendo dicta est. vel a nob̄
est relata mensura q̄m et illud q̄d

Super Magnificat

Fecit potentiam in
brachio suo disper-
sit superbos mente
cordis sui. Conside-
remus attenta mente
cordis nostri. nos q̄ tota anima
magnificare dñm. qui deū tota
mente. et corde perfecto diligere
precipimur. Audiamus quid in h̄
cantico tōno. notauerit immēcula
tympanistria. cuius mens hūilis
contēplata est multa sapientē. Di-
spersit inquit superbos hoc sufficē
videri poterat ad confusōem su-
p̄boꝝ. ad collaudatiōem hūiliū
ad potētiām diuinaz in suo bra-
chio amendādam. etiā si nō addi-
tum esset mente cordis sui. S̄z
firmissime teneam̄. nihil in h̄ tra-
ctatu canticoꝝ supfluū. sicut nī-
hil eē diminutū. q̄r nimis spūscō
dictante sapienter editū est. cuius
perfecta sūt opa. cuī in eloquīs
nec vñ iota nec vñ perit apex.
Intelligendū tñ est in primis ne
nostrā fallat inuestigatiōem no-
minū vel equiuocatio. vel ignorā-
tia. quid vocetur mēs cordis. Lu-
cidus. hoc cognito patebit inte-
ger et multiplex huiꝝ p̄ticule s̄esus
Mēs et si. p̄ vi memoratiua qñq̄
sumit ut cū dicim̄. mēs meminit
huiꝝ. nihilomin̄ ad p̄ns coarta-
bitur acceptio. ad illud qđ emi-
net et est precipuū in creatura ra-
tionali vel intellectuali. Iñq̄ mēs
ab eminendo dicta est. vel a meli-
ore vel a mensura qm̄ et illud qđ

XXX.

eminet et simplicissimū est in vna
quaq̄ re mensura alioꝝ in tali re
sistētiuz est. Volum̄ aut̄ in pri-
mis incedē grossa et palpabili fi-
de plus qđ phīca et subtili detmi-
natiōe. quēadmodū pro simplici-
bus et īdeol. fidēibus tñ quibꝝ⁹
cuditur hoc opusculū. Cuiꝝ titul̄
esse p̄t de mente cordis seu de tri-
clinio cordis in quo p̄sidet tanq̄
architriclin̄. spūs rational̄ scđm-
tres maniōes. seu cenacula v̄l ca-
bernacula cordis sui. Constituam̄
idcirco. quid p̄ nomen mētis vo-
lum̄ intelligi. Nec obstrepet aut̄
tradicat quispiaz stētiosus ac-
ceptioni. naz noia sūt ad placitū
Cū p̄terea p̄cessus aperire pote-
rit ḡruā impositōis rōnem. Dū
aut̄ q̄rit de re stultū ē dicit diony-
sius stendē de noie. Mēs ē por-
tio. v̄l potentia creature rational̄
que facta est capax dei. et eiꝝ par-
ticeps esse p̄t. Consonat hec v̄scri-
ptio phīcis et theologīc̄ traditō-
nibꝝ. Sed h̄z plīmas q̄stiones. q̄
vir etiā ab ip̄lis litteratis p̄nt ter-
minari. vt de q̄oditatem potētiarū
anime rationalis. de ipsaꝝ diuer-
sitate et idētitate cū essentia. De
numerositate et officijsq̄ hīmōi ce-
teris. Placeat igitur rudior ma-
nifestatio. et dicat q̄ rational̄ v̄l
intellectualis creatura nominatur
vti mente sua. imo se ipsa. tan-
q̄ mentalis tūc ex̄s. dū tota con-
uertit ad solū delī. tanq̄ ad obse-

Tractatus

ctum suū. vñū p̄mū. supremū
optimū. eternū. p̄cipiū et summū
Teneat iterim ista descriptio seu
qd̄ nois mentis. **Nc** p̄inde meta
physicales cessent inq̄sitiones. q̄les
notate sūt de q̄dditate reali men-
tis de mō quo p̄t clare et nude p̄-
cipere solū deum vel ferri in eum
Rſideat etiā. quis idiota fidelis
interrogatus. que qualis et q̄n-
ta est mens tua. **R**ſideat inquam
mens est anima mea. dñi ipa ouer-
tit ad deū soluz. tōz sola. ad solū
vñū **Hic** sonat initiu vulgati au-
ctoris etiā pri⁹ inculcatū. Si deus
ē anim⁹ vt nobis carmina dicunt
Hic tibi p̄cipue sit pura mēte co-
lend⁹. **Ecc** q̄ mentis officiū ē p̄ci-
pue colere deū. **Q**uo stabilito. cō-
festim elicere fas habem⁹ ratiōes
aliquas. cur ad hec verba disper-
sit superbos. additum est. mente
cordis sui. **U**na ratio est. si respi-
ciamus ad primos parentes no-
stros adam et euam quos condi-
derat deus ad sui contēplatiōem
claram et serenam pro statu vie.
quā contēplatiōem fuisset in gloria
visio facialis subsecuta. **M**e tibi
supbia **I**ta enim mente a primis
parētib⁹ dispergi. per diuini bra-
chij potētiā demeruisti. vt iam
heu nos infelicissima ples. nullū
mentis habitaculū in cordib⁹ ha-
bere potuissem⁹ sicut nec deuz co-
gnoscē. nisi misericors et misera-
tor dñs noster Jesus xps. poten-
ti virtute puidisset. Deuz quippe

四

nemo vidit vñqz ait Jobes. h v
nigenit q̄ ē in sinu p̄is ip̄e enar
rauit. Potest altera ratio sumi. si
respect habeat ad apostatas a
gelos. q̄s in tantam. conata est
attollere celsitudinem. stulta sue
mentis p̄suptio vt diceret prim
eoꝝ Edebo in laterib aq̄lonis
et filis ero altissimo. Mens dō ni
mū sublimata. nimū etiā p̄cipita
ta est. simul et disp̄sa. Ad h̄m q̄
dam in alta tollunt. vt lapsu gra
uior ruant finis q̄ ad alta leuat.
ē ruere. Querēt hic scrupulosi
or aliquis. Numquid h̄nt demo
nes ip̄i corda. cū corpora nō habe
ant. p̄sertiz carnalia cuiusmōi s̄be
cor esse optum est. Ut vero si deū
h̄re cor trahim⁹ de scripturis vt
dicimus filium esse de corde p̄is
iuxta illā psalmiste. Fructauit cor
meū d̄bū bonū. nō iure negabit
posse cordis nomē angelis attri
but cū de insensibilibus creatur.
inueniamus dictum. Transferent
montes in cor maris. Trāscam⁹
idecirco nunc et alibi digressiones
morosiores inducere per concor
dantias multiplices. vbi statim
constare potest de varijs accepti
onibus termioꝝ in scripturis h̄t
quib⁹ accipe paucas. ad proposi
tū qđ in manibus habetur suffe
cerit. Hoc indulto poterit et ali⁹
sensus elici. diligendo hoc cōple
xum. mente cordis sūt. dispersit su
perbos. sicut in gen̄ dictū ē tac⁹
dolore cordis intrinsecus cū di

Super Magnificat

spersit per diluuiū generale oēm carnem. Occurrit et aliis sensus si traducamus dispersionem in bonum. Disperso siquidem maloꝝ vel a malis bona est sicut et deſe ctio et separatio. Similiter inuenimus a sanctis noiatam aliquando superbiam sanctaz. que scilicet nobilitatis sue conſcia nescit. pſti tui vel calcari. nescit niſi ſumis iugis. Ponam te in superbiam ſeculorum ait dñs de hirā noua. Aſ ſumat utinaz mens nostri cordis hanc superbiam. vt nulli digne tur intendere. nulli iungi. nulli inherere niſi vni. ſoli quod eſt neceſ ſarium. optimum eternum et ſumum. qualiter elegit maria par tem optimam. qualiter exultans propheta dicebat. Defecit cor meum et caro mea. pars mea deus in eternum. Vere ſanta et deſideranda superbia. que vnicum bonum ſuum poſſidere vult excellenter. ſine arrogantia et vanity gloria. ſingulariſ ſine inuidia. Imperturbabiliter ſine ira. Inſtitigabiliter ſine acidia. Indefinen ter ſine auaricia. Delectabiliter ſine luxuria et gula. honorabiliter ſine ypocrifta. Disperdat oro potentia diuine miserationis vniuersas alteritates. omnes cupidientias. omnes ſollicitudines et fantasias. a mente cordis nostri ut libera mens ab omni di ſperſione glorietur exultans. Mihi autem adherē deo bonum eſt

.cxxxl.

O felix diſperſio. que ſummam congreſationem operatur prout loquitur diuinus dionyſius ꝑ vi nifica virtus diuinorum luminiꝝ reſtituit et replet et conuerit nos ad congreſantis patris ynita tem et ſimplificam deitatem. Cui concinens. vates regius. Edificans inquit hierusalem dominus diſperſio es iſrael congreſabit. Hanc diſperſionem meretur ſancta superbia. quatenus purgetur et illuminetur. perficiatur in vni co optimo mens cordis. puta ꝑ deiformis. Hec autem non habetur perfecto complemento. preterq; in gloria. participatiꝝ ve ro per gratiam. plus aut minus in via ſim distributioneꝝ ſaintis marime per theologiam mysticā. put aperient ſequentia quantum conſeruerit ſpūs bonus. queꝝ dat pater celeſtis petentibus ſe. Cincideret hic locus de diuiniō ſpūs et anime. cōpagumꝝ et medulla ruti. et diſcretione cogitationuꝝ et intentionuꝝ cordis. ꝑ potētiam verbi. qđ eſt brachiū priſ eterni. Quia diuiniō ſc̄d̄ doctores myſticos nulla mirabilior. nulla po tentior. Sed ad faciliora reuerta mur ut cepimus. eis contenti que tractatu dragmatico ſecundo notauiſ. Præactum eſt ꝑ in cor de rationalis creature reperitur triplex habitaculum. Inde no minari potest cordis triclinium. Spūs vero qđi preſidēs. iure dī

Tractatus.

architriclin⁹. de q̄ p tropologiā signatū est in nuptijs. duz in cha na galilee xp̄us aquā ouertit in vinū Procedem⁹ aut ordine ma gis narratiuo q̄z demonstratiuo vel pbatiuo. supponentes. dicta doctoꝝ. cū suis declaratiōib⁹ me taphysicalib⁹ et theologic⁹. vsque quaq; multipliciq; rōe fulcit. q̄s insecuri. oposuim⁹ pridez opuscu lū de theologia mystica. ptitū in duos tractat⁹ scdm traditionem speculatiue primo. p⁹ practice p x̄j. industrias. Cōtentet obsecro quisq; lector accesserit. si nō mor piter oīa numerauerim⁹. q̄ faciūt ad decorē et ornatū. dispositionē q̄z mirabili varietate descriptaz ex libris tam nature q̄z scripture q̄r forte dicetur altero loco Suffe cerit h̄ q̄ nūc sensibilis descriptio quēadmoduz p corporalia. spūalia figurant̄. eo q̄ oīs nostra cognisiō incipit a sensu. p statu pñtis miserie. Propterea interior hō noiat exteriorem q̄ est vnanimis dux su⁹ et notus su⁹. Proponetur vna descriptio. nō vt in ea sistaē sed vt manuductio q̄dam p rudi b⁹ et ideotl. ad diuina qñolibz ca pescēda Jurta qđ ita gregl. exor ditur in omelia q̄dam de thezau ro et preciosa margarita Regnū celoꝝ id circo terrenis reb⁹ simile dī vt ex his q̄ anim⁹ nouit. sur gat ad īcognita et per hec q̄ scit nota diligere. discat et īcognita amare Allignabim⁹ igit̄ hūano

vij

cordi.tanqz loco gradi et spacio
so tria cenacula.supremum mediuj
et infimum Primum noisabim⁹ cena
culum mentis.Mediu vero.cena/
culu rationis.Tertiu erit et insi-
mum.aie cenaculo deputatu.Nolu-
m^m tñ vt statim.arbitre*et* inspector
Ibec idcirco depingi quod ita sint. h
vt facili⁹ accipiat figurata dñ in-
cipit sed non sifstat in figuri. Sic p
mysticos intellect⁹.archa noe lit-
teralis.sic archa federis.his in-
star illi⁹ spualis.quod monstrata est
in monte.sic tricliniu samuelis p
typu.sic ecliiniu femia^p in hester
Sic vniuersal^r vt ad vnu dicam⁹
omnes gabolice locutiões signi-
ficatu accipiunt.Sic pterea coraz
oculis positum cordis tricliniu.
in quo mens obtinet sumum locuz
de quod seorsuz seqnter prie oſide
rationes annexent^r.quod rarsus ser-
mo inuenit de mente p̄cissus . Rō
ponitur in medio Anima stat in
imo Spus noster tanqz architri-
clin⁹.pſidet toti triclinio nunc ab
arce mentis dilabens ad ultimu
aie cenaculu .p administratione
sensiū.non stat in cenaculo rōnis
ad inuestigationem p̄bice cuiusli-
bet discipline Porro si qs aspe-
ctu pmo despererit.aut abiecerit
hanc nrām speculationē.et tanqz
comunis vulgata vilescat quasi
nihil afferat nouaz sententiarum
preter verba vel figuraz Accipi-
at pro responso primo quod ideo non
est abiencia. quod consonas habz

Super Magnificat

et priscas doctoz s̄nias sicut et
ip̄i secū ouenit. Deinde fastidi
um tollit dū eadez s̄nia varie de/
scribit. H̄a fundat̄ color rhetori
c̄. expolitio noiat̄. Deniqz ne/
mo cogit insistere huit speculatio
ni. p̄t̄ c̄lertum cū neglectu alioz. imo
si nō fallor. p̄derit ad oīm s̄lium
faciliiores intellect̄. p̄cipue si odi
cio primi cenaculi. q̄ mēs residet
velut in aureo salomonis reclina
torio fuerit plene nota. Cauetqz
sibi maledictū illud sibi dīci. disp̄
git supbos mente cordis sui.

DQuib⁹ ita p̄ordinat̄. subiungam⁹
tricliniū cordis. Architriclin⁹. Et
corcul⁹. i. cordis cultor⁹ et cordar⁹
dici p̄t̄ spiritus. s. rational⁹. q̄uis
fit vñ⁹ in essentia triplex tñ in po/
tētia. imo multipli triplex in virū/
bus et efficacia. **T**ricliniū fuit
maria quam eccl̄ia sic salutat. Sal
ue mater pietatis. et toti⁹ trinita
tis nobile tricliniū. verbi cum in/
carnati. speciale maiestati prepa/
ras hospiciū. **P**rimū spectat ad
mētem. altez ad carnem. ex qua
verbū caro factū ē. triplex in na/
tura. vñ⁹ in p̄sona. Tricliniū tri/
plicat̄. reperitur in celesti hierar/
chia. Triplex insup actus hierar/
chicus. Purgare. illuminare et p̄/
ficere Materiaz hāc supponimus
latissime. per doctores prosecutā
hoc primuz notetur. q̄ in omni
creatura rationali. et iusta preser/
tim in hoīe triplex hec triplicata
hierarchia. reperitur scđm triplice

XXXI.

vñ⁹ memoratiū. s. et p̄ceptiuam
et affectiuam. primo in mente. scđo
in rōe. Tertio in aīa tripliciter in
q̄libet singillatim. Hic est amplis
fima speculatio. et hierarchia dio/
nysij tracta decimo. c. Tricliniū
multipli triplex d̄formit̄ ad cele/
stem reperit̄ in eccl̄astica hierar/
chia. sic similis et in seculari iuxta
triplicem in q̄libet statuū coordi/
natōem d̄sideret speculator. Tri/
clinū habet magn⁹ mūd⁹ sub dō
Quia qđam sūt entia pure sp̄ua/
lia. qđam pure corporalia. qđam ex
corpe et sp̄u oīta. Declarat̄ sup/
ponit̄. Tricliniū habet minor mū
dus in habitaculo cordis. s. p̄t̄
supius figuratur. Hec pars ma/
gis p̄posito ḡruit̄. Ad cui⁹ elu/
cidatiōem et dilatatiōem. nō ē ne/
cessē simplices inducē subtilē. su/
ficiat eis pro deuotiōe capescen/
da q̄fi sunt creature rationales.
ad beatitudinis impassibilitatem
ordinate. q̄s necesse est intendere
qñqz regimini corporis moralis. qñ/
qz erudiēde rōi. sepe et primo. di/
uine dilectiōi. p̄ impletiōe suorum
p̄ceptoz. Intentio p̄ma cōcernit
naturā. scđa industriā. tertia pu/
ram grām. **T**ricliniū minoris
mūdi. perfecta distinctiōe ḡno/
scere spectat ad p̄bie et theologie
professores. si voluerint naturaz
p̄rietateqz cōfēlationis agno/
scere et illud implere grecum o/
raculum. notosolitos id ē nosce
te ipsum. Si preterea voluerint

tractatus.

sapienter discernere quādmodū
theologia actiua spectat ad infi-
mū speculatiua ad mediū. mysti-
ca ad supremū cordis nři. In in-
fimo sūt adolescētule. In medio
cōcubine et regine In tertio ē vni-
ca pfecta cū dilecto. **T**ricliniū
cordis includit in pcepto dilecti-
onis Diliges dñm deū tuū ex to-
ta mente tua. Ecce supremū. ex to-
to intellētu. vt ponit in luca q̄ hec
est ratio. Ecce z^m Ex tota anima
tua. ecce tertiu. Ex toto corde. ec-
ce simul totū. **N**ote tñ attēde ꝑ
oia vocabula. rationali creature
vt rationalis ē attributa sepe p/
mixtim accipiūtur. vnu p alteroz
singulū ipsoꝝ p singulis q̄ multis
plicitas vtendi. causat frequenter
q̄sūdem in doctrinali disciplina
vel in studiosa meditatiōe. nisi p/
petas noīm. quo sūtūt apud do-
ctores annotetur **T**ricliniū elegā-
ter exposuit et distinxit venerabil^r
Richard^r et aī elī hugo. fundan-
tes se in Aug^r p̄cipue. Boetius q̄
q̄ in suo de q̄solatōe q̄rtoz q̄nto
et p̄ istos dñs bonaūtura. tam
in lēura scđi ssiaꝝ. q̄ in suo bre-
uilo quilo sub ḡpendio Deniqꝝ mi-
rabili^r in suo itinerario mētis in
deū Sz et auctor de spū et aia. q̄
se iudice fuit tātumō ḡpilator et
collector ex alīs. m̄lta notauit di-
gna Oēs postremo. q̄ de aia ra-
tionali et virib^r ei^r philosophice
aut theologice tractauerunt. illu-
strāt tricliniū nři noticiā Ita tñ ꝑ

vij

theologica traditio pferat. Dicitur hoc ppter Auicennaz et auer roim et platonicos et alios qmū recitator fuit Albertus in suo de anima. et de intellectu et intelligibili discrepates in multis a fidei pteate Serue illud apli. Qia tentate qd bonū ē tenete. ¶ Tricliniū cordis duenīter assignatū ē sūm triplex habitaculū seu cenaculum sub appriatione. noīm istoꝝ. mēs rō. aia. qbus pponit velut archi triclin⁹ ipse spūs rational⁹ Sponsus at p̄t noiari anim⁹. vror vero dicitur affect⁹ vel affectio et hec multiplex. signant triplex. Unde noiari p̄t noster anim⁹. nūc aial. si ex vtero aialis affect⁹ gignit plem. nūc rōlis si ex vtero rōlis affectōis gignit sobolem. nūc spūalis. si fetus ex multis affectōib⁹ pcedat. spūsācto supueniēte atq sui roris intima aspersione. mens tem fecundante. ¶ Triclinium cordis. quandoqz reducitur ad binarium et senarium. quandoqz ad septenarium protenditur. Famosa est apostoli distinctio. de homine veteri et nouo. interiori scilicet et exteriori. Dat interiori quicquid spectat ad diuinā. Dat exteriori quicquid ad vicia. q ad brutales spectat affectus. Primum vocat spiritualem hominem. alterum animalem. Ibi nominibus aliter vtitur. qz habeat distinctio nři triclinij. sed sāia facilē consonat sicut illa q sephenario dilataē.

Capter Magnificat

Tricliniū cordis habuit de^r. q.p.
x.m^r noster Jesus xps Scdm hu
manitatē qdem fuit in eo mēs be
ata. ratio p̄mpta. aia mesta cum
carne infirma. Significavit h̄ tri
cliniū Hugo sub metaphora. tri
plici. oculi. l. carnis rōis et mētis
sea st̄eplatiōis. Significavit hoc
ipm Richard^r sub typo triplici.
dūz̄ īp̄ Jacob. Unū cū ancil
lis fuit bala et zelpha Alterz̄ cu^r
liberis. rachel et lya. Tertiū qd
satis dat intelligi cū diuina sapiē
tia. de q salomon cecinīt Mulierē
fortem q̄s inuenier? Hec v̄iqz̄ ē
sapiētia. m̄r p̄ucre dilectionis.
Hec nō ex virili semine. sed mysti
co spiramine. virgo ɔcipit et pa
rit dei filiū. q̄s sp̄us rationalis p̄
Jacob figuratus. non sufficit ad
hūc partū. in vtero mentis. sicut
nec maria v. 30. fecūdabat a Jo
seph sp̄o suo q̄ non dñat. h̄ ob
sequi debz̄. dñe sponse sue. quā fe
cūdat sp̄us Jesu xpi. q̄ dñs simul
et p̄ est et sponsus et fili^r in hoc
partu Porro de mente. q̄ sugio
ra cordis tenet princip aliter. est
pter verba l̄re simul cū mysterio
p̄tractandū Hec est velut in arce
ad quā inuitat ap̄ ad salomonem
sapientia. et apud boetius phia.
quisbus obedientes sci. et electi vi
ri oscendebant in excelsa. hely
as. helizeus. daniel. petrus lara.
iudith. Hester quoqz̄ rogatura
assuerū. venit p̄ ordinē ad tertiu^r
ostiu. Xps demū in monte trāssi

CEXXI.

guratus ē Jesus in cenaclo grā
di strato. montis syon cibauit a
postolos corpore suo. quibus et
prebuit se videndū post resurre
ctionem. et sp̄us sancti. celitus mis
si virtute. roborauit. docuit. et suc
cendit. colligēs illuc et vniens hu
miles mente. cordis sui

Sequuntur de mente. veritates xii.

Continuetur ergo de mente
expositionis collectio repetendo
primitus. q̄ mens ab eminentia
nominatur. et in supremo cordis
triclinio collocatur. quia propriū
habet officium spiritualibus intē
dere non qualibuscunqz̄. q̄ ratio
coiter. circa sui cognitionem; q̄ spi
ritualiū occupat. sed mens vacat
soli deo. Hoc iam premisimus
in hoc quid nois conuenimus a
deo q̄ si vacet mens sibi. iam nō
sortitur nomen mentis. pro q̄nto
vacat alteri q̄ deo. Ipsam vero
constat non esse deum. Conuenis
sent in hoc quid nominis etiam
p̄bi summi. licet a modo ponendi
discrepassent. Mens sicut a
solo deo creatur in natura et in
essentia sic a solo deo formatur
et illuminatur tanqz̄ imago. et si
militudo sua. Hec iam conside
ratio. discrepat a traditionibus
philosophoz̄ qui posuerūt men
tem rationalem secundū mentem
proxime formari ab intelligentia
ultima cum ceteris erroribus

Tractatus.

notat. in tenore articuloꝝ parisiꝝ
damnatorꝝ. de qbꝝ nō est hic insi-
stendū p singula Sufficiat inter-
im pōnes fidei simplē supponere
nō pbare. **M**ens opatur ad
deū sub triplici habitudine. Pri-
mo sicut ad pncipium pductiū.
Scđo sicut ad obiectū motiuū
Tertio sicut ad donū scđificatiū
Primū hz cōe cū quolibet ente.
Ifi reperiſt in mente. mod. spēs
et ordo. **R**ursus. vnitas. veritas.
bonitas. Deniq̄ mensura. nume-
rus pōdus. Et enīm cōsistit in re
q̄libet qntūcūq̄ modicū habeat
entitatis. et in accidētibꝝ et in ma-
teria prima vestigiū trinitatis
Mens dū opatur ad deū sicut
ad obiectū motiuū. sortit imagi-
nem trinitatis. in natura sua vbi/
cū qz q̄littercūq̄ fuerit collocata
Rō. qr capax dei est. vt eū reco/
lat. intelligat et diligat. nec p̄t ab/
oleri triplex hec potētia a mente
ipsa. stante. **I**fi nec in demonibꝝ
lux hz potētiaz seu viriū seu a/
ptitudo naturaliū extinguit qn
in se lux existat. put esset sol in lu/
ce sua. etiā si nihil extra se actuali-
ter illustraret. **M**ens opata ad
deū sicut ad obiectū motiuū. est
nobilior. exp̄ssior. similitudo dei na/
turalis qz si considereret primo mō
tanq̄ vestigiū. **R**ō qr imago xp̄e
maiores expressionem est nedum
mediū deducens a posteriori tā/
qz a signo. causato ad cōsue no/
ticiam. sed habet in se formaliter

viij

saltim in actu primo cognitiōem
et dilectiōem sue cause prime Re/
de eodē modo quo discipul⁹ co/
gnoscit. artē mḡi obiectiue in a/
lh̄s. sed formaliter ēā aut saltim
virtualiter in se capit. et hec ē p
p̄a distiñctio imaginis a vestigio
Mens opata ad deū sicut ad
donū scđificatiū. sortit nomē sil/
itudinis dei. qr p hūc modū. par/
ticeps ei⁹ esse p̄t et h pl⁹ aut min⁹
scđm exuberātiāz grē gratū faci/
entis. cū trib⁹ theologi. virtuti/
bus in via. aut trib⁹ dotib⁹. aut a/
dib⁹ in gl̄ia. **R**ō qr grā gratum.
faciēs. vna est in radice et essētia.
et triplex in habitib⁹ fūdati. q for/
mati. in ea. et ab ea. qz ipsa est ra/
dir et forma. et finis pportionat.
ad essentiā diuinā. vna in trinita/
te. et. trinam in vnitate. **U**trum
hō gratia sit pri⁹ subiectiue in es/
sentia aie qz in potentiis. **I**nde
q in essentia sicut essētia est prior
et potētior qz potētie. qr radicā/
tur et fluūt ab ea. **S**ed neqz grā.
immediate elicit act⁹ potētarum
sed impat illos. q virtutes elicit
scz fides. spes. q charitas aut po/
tētie mediātib⁹ his habitib⁹ qui
sūt fides in rationali. spes in ira/
scibili charitas in concupiscibili.
Mens in partuulis baptisa/
tis. cēnsenda est vera imago et
similitudo trinitatis. Ecce nūc in/
cipimus investigationem theor/
ie christianorum. quam nullus
sapiētū q prudētū mūdi cepit.

Super magnificat
No cu cogitabat nō invi-
nit. inquisitiones p̄t. nō res
physicalē. nō maternit̄. nō
insuffit grā cum hoc p̄t. p̄t
lectiōnē organi. Quis amorem
sub spēdo. tūc erit. erit. qm
gūt. q̄s p̄t. et dñe. q̄s p̄t.
de. **M**ocūt̄ pars placōcos
pleonā. p̄ceptū heretiā apu/
lā. et filii longo p̄fā. in suo
de cūtate dñi de da religiōe
q̄lōt̄ p̄s decrāt̄ modū gene/
rēt̄. et dñi. in dñm.
p̄ngā. illuminā. q̄ p̄fēt̄.
neḡ oportebat th̄t̄. aut car/
ḡas maḡo. et yolo. et rām
int̄cū. seo r̄p̄. Sufficiat de
nōc illo impli. q̄b̄ hortant̄ et
dñs surū corda. **M**ens p̄u/
lā. bap̄t̄. et generat̄ om/
p̄ianos. q̄m̄cū. q̄m̄cū. q̄m̄cū.
fūt̄ in grā. cēnsenda et h̄b̄ dñs.
ind̄p̄to dñ et lōl̄ luāt̄ in/
t̄p̄. p̄lūm̄ formale. grā.
grā faciat̄. **R**ō q̄ acceptat̄
q̄s nō longē erat̄ grā. in actu
fūt̄. cēp̄t̄. in qualitat̄. mate/
rialis. th̄t̄. vñt̄. q̄c̄. q̄c̄.
lore. q̄p̄t̄. vñt̄. vñt̄. vñt̄.
um p̄mūl̄. vñt̄. vñt̄. vñt̄.
dñ. Sic en̄ homo vñt̄. vñt̄.
nālīs. et vñt̄. a mōre. fūt̄. vñt̄.
dñ homo domu. dñ. a mōre.
Intelligit̄. q̄c̄. a c̄. infūs. fōt̄.
grē tres p̄cipit̄. q̄s ap̄elat̄.
herārdicos. olom̄p̄. purgare.
lām̄are. p̄ficere. q̄p̄t̄. vñt̄.
q̄d̄. vñt̄. in mente. ad fūḡ.

Super Magnificat

Ad cuius cognitio[n]es nō sunt n[on] car[ia]re. Inquisitiones ph[ys]ice. vel meta physicales. nec mathematice sed sufficit grā cum spe q[uod] fide per dilectionem opante. Qui admodum sub appendio. diuinū enūcianit. **D**u gusti. q[uod] fide spe et charitate colit de. **N**on dedurit alia plato[n]icos plotinū. porphiriu. hermetē. apuleum et filios longo pcessu. in suo de ciuitate dei q[uod] in dea religione q[uod] sol xps dederat modū gene ralem redeundi. mentes in deum. purgādo. illūnando q[uod] pficiendo neq[uod] oportebat theletas aut tar gyas magicoꝝ. vel ydolatraruꝝ induci. sed respui. Sufficiebat de nisq[uod] illud impleri. q[uod] hortatur ec clefia sursū corda. **M**ens paulo rum baptisatorꝝ. et generalis omn[x]pianoꝝ q[uod] cunctis simplicium si fint in grā. censenda est soli deo. tanq[uod] sponso xpo et soli suavit[er] inheret. p influxum formalez gratie gratū facient. **R**ō q[uod] acceptatur quis nō semper erat grā in actu sedm exemplū in qualitatib[us] mate rialibus albedine nigredine q[uod] ca lone. q[uod] forma omunicat actu su um primū. q[uod] diu manet in subie cto. **S**ic enī homo dicitur rationalis et viues a mente sua. etiam tū homo dormit. tūq[uod] actu nihil intelligit. Sit autē influxus fortes ip[s]i g[ra]te tres pncipalit. q[uod] appellat hierarchicos dionysi[us] purgare. illūnare. pficere appropriate ad vi gorē virtutis in mente. ad fulgorē

xxxiiii

veritat[er]. et ad ardore[bus] vel amorez charitati. q[uod] o[ste]s influxus. ipa co plectit q[uod] uero fructuōis. q[uod] ē par exuperās o[mn]i sensū q[uod] in q[uod] effect[us] pncipalis stat theologie mystice q[uod] ideo d[omi]ni amens. i. sine mente. et irrationali. i. sine rōe et stulta. i. si ne obliuio ordine agnoscēdi. put infra nobis. **M**ēs pauloꝝ bapti satoꝝ. de qb[us] min[or] videt. q[uod] nō dū h[ab]et usuz liberi arbitrii. c[on]cedenda ē naturali et supernatura[bus] libere do frui. q[uod] quis nō libertate. vt ē arbi trans sue deliberans ppter ea nondum dicantur actu mereri v[er]o agere virtuose. h[ab]e complacenter et pulcre cū decore virtutū. copula tur iphi deo spōlo suo. **R**ō ē q[uod] a imago sue mēt. ad sui reformatā ē honorē pncipī scdm memoriam intelligētiā et volūtatem. **M**ēs o[ste]bus hōib[us]. ē eglis libertati. q[uod] ad essentiā et actu primū sed non q[uod] ad actu scdm ppter impedimenta vel adiutoria. modo istis. mō illis aduenientia. **C**aderet hic sermo de triplici libertate. scilicet a coactione. a peccato. et a servitu te. **I**nde est preterea. q[uod] libertas arbitrii non s[unt] cogi. nec ab ho minib[us]. nec a deo nec a corpe. p[ro]prio. cu[od] experiamur ipsam liber tatez totaliter frequentius impe diri. quo ad actum suum. **S**ed aliud est cogi. aliud impediri vel deturbari. prout sancti docent. **M**ēs primo mō p[ro]p[ter] descripto nedū eminet i cordis ecliptio sup

tractatus.

ratiōem supiorem. sed locāda vi-
detur supra finiderisim et osciam.
Ratio qr portio sive ratio superior
ut talis ē intendē p̄t alij sub dō
que sūt spūalia et intellectualia.
vt sūt angeli et sancti. **P**orro fin-
deris est naturale iudicatoriū
vel inclinatio sicut alij loquuntur.
Sed h iudicatoris generali attē-
ditur ad vēz in vniuersali. et in-
clinatio ad bonū similit in vniuer-
sali. **M**ens aut̄ solū respicit deū
et inclinat ad ipm vñū verū bo-
nū eternū solū et sūnum. **H**abet
igit̄ obiectū p̄us et p̄ncipali ip-
sa mens. q̄z ratio superior aut fin-
deris. ppndit hoc. dū pcedit
ad actū z tam scđm potentias
suas et vires q̄z scđm habit̄ qb̄
ipsa formā et decorat̄. **M**ens
nō h̄z intellectū agētem vel potē-
tialem. q̄i potētias distinctas es-
sētiāl ab inuicez. vel a se ipa. siē
multi phantiū locuti sunt. q̄s nō
oport̄z imitari. qr ponebant aut
vnitatem mentis. in oib̄. aut ip-
sam nō esse corporis formā nec de-
nouo creatā. sed ppetuaz. nec ad
grām et glām a deo sublimari
cū errorib̄ hmōi. contra nrē fi-
dei pietatem. **T**aderet hic exq̄
sitor sermo qua rōe dī mēs. siml̄
esse agens et patiēs. mota et mo-
uēs. **S**ed hec in spiritib̄ et a ma-
teria sepatis reputur libertas cū
se ipam mouet. dū se reflectit sup
se et sup act̄ suos. **T**raſeam ad
p̄ns. q̄sitiōes hm̄i speclatiuas

vij

et metaphysicales. et ad modos
et ad casis vestris mens dispigit reuer-
tamur quatenus ei vestitio et simplifi-
catione plura nota sit. ne incurrae ver-
bum huiusmodi Dispersit super hos
mente cordis sui. **D**ispicio men-
tis dedit occasioem impositoribus
nostris. quae nunc fuit sapienter attentos
esse circa proprietas. ut mens
a mente dicere. **E**cce autem mente. id est
quod luna vel defectus Mens autem per-
fertur stulti. secundum sapientis volumen
ut luna mutatur. Lunatica quippe est.
quam spuma immunda. mittit nunc in
ignem cupiditatim. male inflammat
nunc in aquam tunc oris male suffocat
tem. nunc elidit in terris cogitationem
nunc noxiap de terrenis. et voluta-
ta et clamat. et stridet et spumat
et arescit. et discerpit per varia. vix
tandem redit ad se. per lucidum
interuallum. ut deum noscat et se
et hoc ab infantia. **D**iscepe de-
scendit nostra mens. de hierusalene
pacis in hierico. lunaris mutationis.
O quietiens incidit in latrones
Hoc locum est hic et nunc. doctrine et
non quietele. **D**ispicio mentis. quam
huiusmodi duplum in genere. Quedam
viciosa est. altera non viciosa. Lici-
osap. quedam est ex originali culpa.
quedam ex veniali. quedam ex mortali.
Sunt autem cause aliae. non viciose.
sed naturales. quemadmodum est ne-
cessitas soni. quis aliquo videatur
opinio sentire. per statu nature
institute menses non fuisset a so-
mno depressa nec etiam in pueris.

Super Magnificat

quoniam actu semper meminisset. intellexisset. et dilexisset deum. Et hoc primum legiū trahere volunt ad beatam virginem. immo ad Iohannem baptistā etiā ex utero. sicut nō est dubium quoniam Christus viator. sed dicere poterat. Ego dormio et cor meū vigilat. Quispe beatus erat. scđm mentem Nō sic Iohannes et maria habentur in alij. cū traditioē cōi. qđ in istis etiā. quoniam mens cessabat ab actib⁹ suis. et causis naturalibus et cōstat sine pccō. ¶ Dispositio mentis p̄ statu natuē lapse. de qua p̄nicipaliter erit sermo. nunquam intelligitur fieri. quo ad actuū suū primū hoc iā tactū est. qđ sicut anima rationalis est ppetua. p̄q̄ creatā est. siue sit in corpore siue extra corp⁹. ¶ Utrum est quodam in se nata lucidū reddē in actu Scđo subiectū dispositū. ut corp⁹ vel se ipsum si nō aliquis inter nenerit obseruat. ¶ In et naturalia. in demonib⁹ hūm dionysii splēdida remāserunt. Vocabū autē actū scđos ipsa opatio elicita et immanens. vel impata et transiens. ¶ Dispositio mentis qđ ad actuū scđm puenit quoniam negatiue. quoniam priuatiue Negatiue siquidē. dum nō sinitur exire in actuū sine culpa sua. Priuatiue vero cū culpa sua. Exemplum primi in dormientib⁹. infatibus et fatuis naturalib⁹. Exemplū scđi in ebrijs et philocaptis et alijs qđs erūcēt sua malicia. ¶ Dispositio mentis habet virtuose. dū spūs ppter actus virtutū. in actiua. pro tunc

CXXXV

impedit cogitare de deo solo et manē in arce sua. Tertū est atq̄ oēs virtutes sonantur qđ ad habitus suos. nec se impediunt. Actus vero sepe mutuo se nō compatuntur. Quis nesciat qđ act⁹ vite actiue. suspendit act⁹ vite contemplatiue et econtra. Non enim simul est vacare actiōnib⁹ extrinseci. et intrinseci. speculatiōnib⁹. ¶ Si autē q̄rāt ut se p̄ oporteat agere id qđ melius ē in se Clara ē r̄nīo qđ nō. alioqđn q̄libz obligareb⁹ ad opa superrogatōis Nam virtus et ars eminos suos habet et certos. ¶ Sufficit igit̄ pro regula ad salutē. qđ fiant act⁹ qui tūc iacent sub precepto opantis. q̄ntūcūqđ q̄s videat idoneū ad alia qđ p̄dit talēto multiplici ad supererogandū qđ regla tollit scrupulos sup̄ distributiōe talenti accepti. q̄s frequenter inducit feruor indiscret⁹ et zelus nō scđm sciā puenies ex radice supbie vel vanitatē. vel certe a demonio merito. cui oculi sūt. sicut palpebre dilucili. et qui p̄ arrogātiāz feruescēt sicut olla profundū māris. cui cor stultoz opatur. et ponit qđ vnguēta bulliuērit. H̄ est cā de virtib⁹ virtutes effingit. ¶ Dispersionis mentis qđ ad habitus grē gratū faciētis. nunquam puenit abs qđ pccō mortali. sed act⁹ eiusdem grē p̄t sine culpa mortali vel veniali freqniter interrupi. H̄ec p̄ sequitur ex p̄cedēti. ¶ In p̄ faciliori

Regula ad salutē

Tractatus

ri noticia oīm q̄ tractam⁹. possū
m⁹ p̄ distinctiōem dicē q̄ mēs in
hoie. sicut aia rationalis. p̄t cōsi-
derari dupl̄t. Uno mō s̄m eē su-
um. Alio mō scđm bene esse. Si
primo mō sic ē incorpalis ⁊ ima-
terial naturalit̄. Si scđo mō sic re-
cipit varietates plimas. et h̄ du-
pliciter in genere. qz vel d̄stituit.
scđm bene esse habituale suū solū
vel secūdū esse actuale. Si secūdū
esse habituale. sic est dupl̄t. vel se-
cūdū habit⁹ pure supnaturaliter
insulos. vel secūdū habit⁹ natura-
lit̄ p̄ assuefactiōem acq̄sitos. Tal
est distinctō debene eē actuali. q̄a
vel p̄cedit illud ex habitu supna-
turali vel supnaturalit̄. vel solum
naturaliter. Fierēt subinde multe
distinctiōes de opatiōe mēt. aut
aie rationalis. q̄ ad bene esse vel
q̄ ad esse scđm qđ. qđ ē ad ditūz
sub suo esse. Et secūdū istos re-
spect⁹ haberc̄ noticia. cur aia tot
noib⁹ appellat. cū sit essentia sim-
plex et vna. vt q̄ dī spūs. mens.
ratio. aia. dicit̄ portio superior ⁊
inferior. dī intellect⁹ speculatiūs
et practic⁹. dī simplex ⁊ opositus
aut discursus. dī fōrēs et actual
vel adeptus. dī agens et possibi-
lis. dī inuētiu⁹ et iudicatiu⁹. dī li-
bez simplicit̄ et libez arbitrium.
dī sinderis et oscia. dī naturalit̄
agens. dī rōlis occupiscibilis ⁊ i-
rascibilis. dī tādem p̄ncipaliſ sp̄s
ognitiu⁹ et dī volitiu⁹. dī mens
collecta et ynita in h̄ūilib⁹ deuot.

df. dispsa i superbis mēte cordis
sui. **V**eritates octo dirim' de
dispsioē mēt. **D**e collectōe vi/
deam' s̄l et de deuotiōe **C**olle
ctō mētis ad deū p̄ acqri. q̄i via
triplici in genere. **U**na ē p̄ deuo
tionē simplicē. **A**ltera p̄ phylosophicā
inuestigatiōem. et intelligē
tiā. **T**ertia p̄ theologiā. q̄ ople
ct̄ intelligentiā. et deuotidēz s̄l
si plena sit. **N**ūc de prima p̄ncipa
lior ē intētio ad ɔfisiōez supbo/
rū. mēte cordis sui. **D**escribitur
st̄ deuotio p̄m doctoēs. noiatim
hugonē in suo de orōe. **D**euotio
ē eleuatio menti. in deū p̄ piū et
hūilem affectū. fide. spe. et chari
tate subnixū. **N**ihil hac descripti
one veri' nihil lucidi'. nihil p̄posi
to nro simpliciū documēto accō
modatius tradi potuerat. **P**orro
de mētis deuotiōe. nō filuit scri
ptura. loquēs de offerētib' mēte
p̄mptissima et deuotissima. **M**ēs
deuota est in icsipētib'. deuotior
in pficiētibus. deuotissima in p̄fe
ctis. **C**ollectio mētis per deuotio
nē. nihil aliud est q̄ eleuatio. **N**on
enī p̄t mētis eleuatio fieri ad de
um p̄ piū et hūilem affectū. quin
colligat̄ ad vnitatē. **I**n. qua vni
ne tradit diuin' dionysi' mysteri
um cōsistere. theosophie xpiano/
rū. **U**nde p̄terea sūtitur. distincō
spūalis amoris a carnali. q̄r p̄m'
vnit. alter spargit. **E**t q̄r talis vi
nio nō attingit absq̄z amore spū
ali extasim faciēte. tradiderūt ex/

Super Magnificat

positores sui q̄ appellat theologiam mysticā experimentatū v̄l gustatū amorez de q̄ dī v̄n̄ in ceteros q̄ amor h̄mōi cābatur sine cognitione p̄ua vel comite. Qd̄ an vez sit et quō p̄t accipitactū ē alibi sub x̄. consideratiōib̄ et hic supatdenē aliq̄. Certissimū quidē ē. q̄ amor ois cognitio nem p̄supponit. vnam aut alterā habem̄ ecce tria p̄ncipalr̄ in de scriptiōe deuotiōis Primo. q̄ est eleuatio mēt. in deū. scđo q̄ hec eleuatio fit p̄ piū et h̄uilem affectū. tertio q̄ h̄mōi affect̄. deb̄ es se. fide. spe. et charitate submixus seu format̄. P̄nt hic explicari q̄tuor cē deuotionis finalis. materialis. efficiens et fōrlis. Posset insup ap̄iri. quid intelligim̄ p̄ eius uatiōez mentil. in deū. q̄ nō fit h̄ sermo de eleuatione locali cū dē fit vbiqz et sēp. intimior menti q̄ mens sibi sp̄i. Sed intelligim̄ de eleuatione sp̄ualit. nō scđm esse mētis. sed h̄m bene esse habituale et actuale p̄ affectū. s. piū. et h̄uilem qui qñqz stat in habitu solo. qñqz p̄cedit ad actū. quēadmoduz su dem spem. et charitatē. Nūc pro habitib̄. nūc p̄ actib̄ accipimus. Accipientes aut̄ p̄ actib̄. cōueniēt in primis coartam̄ sermonez ad tria hec vocabula. affect̄ plus et h̄uilem. Ita vt abbreviando dicere possem̄ q̄ deuotio est affect̄ plus et h̄uilem. Quisq̄s ergo plene cognoverit. quid est af-

cepevi

fectus pī et h̄uilem. sciet utiqz q̄d̄ est deuotio. Et qm̄ finis legis est dilectio h̄m ap̄lm. cōformiter ad x̄pm testificatē in duob̄ mādatiis dilectiōis. tota lex pendet et prophete fuit opinio celebri. q̄ theologia xp̄ianoz. mag. est affectua p̄spie q̄ speculatiua vel practicas. Non em̄ data est lex xp̄iana vt hic intelligam̄ deū. sed vt captiuem̄ oēm intellectū. in obsequiū xp̄i. Malet hec consideratio p̄ simpliib̄ xp̄ianis. et militat aduersus supbos mente cordis sui. qui nihil credere volūt nisi prī intel ligat. q̄les erāt p̄bi. q̄s damnant p̄sientes articuli de errore. quasi per oia specialr̄ dū dicebāt. q̄ nihil scit qui p̄bile nō studuit. Q̄ insup nō est alia felicitas homī q̄ studere p̄bile. et q̄ nō est curandū de fide. Procedit rursus hec cō sideratio. cōtra supbos. solo noie et vanitate theologos. qui studēt solū vt sciāt. vel sciant. nihil vero trahiant ad effectū. nihil ad mo res et virtutes. Et cū dixerit etiā gentilis p̄bus Inquirim̄ q̄d̄ sit virtus nō vt sciām̄. sed vt boni efficiamur. Cognouim̄ p̄ch̄ dolor aliq̄s quib̄ ois doctrina miscens cū speculatiua. pietatez fidei ad effēm reddebat grauis molesta. nauſeās et onerosa. Ita vt doctoēs deuotos deriderēt̄. Ideoas et vetulas. quales sūt apud t̄les. Greg. bernardus. imo

.1 .2

Tractatus

damnata arrogātiā et amentia.
¶ **D**ugl. id h̄is bonauētura cū s̄ib⁹
Est inquiūt doctrina eoz. ad p̄di
catiōem et deuotionē. quasi stare
neq̄ant p̄iter deuotio et eruditio
¶ **S**ed qd̄ verū est q̄ repugnāt.
scia inflās et charitas edificans
qr execrabilis est supbo h̄ilitas
Sed est scia q̄ non inflat sapiētia
scz q̄ de sursuz est pudica. suadibi
lis pacifica q̄ erudiēs intellectum
simul per deuotionē informat et
inflāmat et pascit affectū. fauus.
.s. cum melle. oleū cum igne. vtile
cum dulci. ¶ **D**euetio nihil h̄is
de phia vel theologia scholasti
ca speculatiua. sufficit ad salutem
Sufficit insuper ad collectionem
vnitiuam mentis cum deo. per su
permentales excessus. phia vero
et theologia sine deuotione. disp
gunt superbos mente cordis sui.
deprimūt et auertunt. vt se misce
ant questionibus infinitis. Ratio
brevis in pmptu est. qr deus su
perbis resistit. h̄ilibus autē dat
grām. Declaratio sermonū tuo
rum illuminat ait psalmista et in
tellectum dat paruulis. ¶ **C**onſi
deremus p̄prietatem deuotionis
vt consequēter appareat. quales
sunt ad deuotionem Illi nimiruz
qbus est suanitas in affectu pie
tas in intellēu. h̄ilitas in effectu
simul q̄ intellēu. ¶ **I**st itaq̄ deuetio
affectus pius et humilis. **Q**uid ē
aut affectus nisi spontanea qdaz
et suavis inclinatō ait hugo. Por

vij

ro otrariač affect⁹ suavitati men
tis duritia. q̄ opūtiōe nō mollif
de qua sapiēs. Qui autē mētis ē
dure corrueit in malū. Et iterum
Cor duz male habebit in nouissi
mo Cōtrariač pietati fidei. men
tis insipientia. de qua psalmista.
Dixit inspiens in corde suo. non
est deus. Et alibi. Illuminans tu
mirabiliter a montib⁹ eternis tur
bati sunt oēs insipientes corde.
Predicam' xp̄m ait apl's. grecis
quidē stulticiam Cōtrariač h̄ili
tati. spei. mentl. arrogantia. que
p̄sumit de merit. vel desperat de
pm̄hs. Hic ē vir q̄ nō posuit deū
adiutorē suū. sed p̄ualuit in va
nitate sua. Et rursū Man⁹ ei n̄ra
excelsa et non dñs fecit hec om̄ia
Et illud de iudeis apud xp̄ham
Desperauim⁹. Scierit igit̄ om̄is
hō. qui noluerit p̄prehendi s̄b h̄
maledicto. disp̄lit supbos mēte
cordis sui. q̄ ad mentis collectio
nem vnitiuaz n̄caria est deuetio.
quā descriplimus. q̄ est eleuatio
mentis in deum per piū et h̄ilez
affectū. fide. spe. et charitate sub
nīxū. ¶ **P**ropterea quēatmoduz
videris carētem istis dic q̄ disp̄
lus est mente cordis sui. qntūcun
qz se phm. vel scholasticū th. eolo
gū eē iactet. Dic illud Job de tali
Si ascenderit in celum supbia ei⁹
et caput eius nubes tetigerit. qsi
sterq̄linium in fine perdeat. et di
cent qui eū nouerāt vbi est? Qua
si sōnum auolans nō inueniet. et

Super Magnificat

transierit q̄i visio nocturna. **Dic** q̄ est sal infatnatū. efficiendū et conculcandū. **Sec'** vero si quez agnōneris in affectu suanez. piū et hūlēm. si ad deū cū simplicitate fidei spei et charitati. eleuatū. q̄ns iste sit sine l̄ris sine p̄bia sine theologia. talis utiq̄ collect' et vnitus est mente cordis sui. **Quid** igit? **M**ana est p̄bia. inutilis est theologia! **M**ana p̄suis inutilis q̄ noxia habenti si nō comes affuerit deuotio. que pius est et hūlis affect' qua comite poterit ad intelligentias pl̄mas euchi. q̄s non habebit de lege cō simplex xp̄ianus. Poterit insup talis esse utilis in doctrina q̄ fides salubrissima gignit. nutritur defendit et laboratur. **U**tilis p̄terea sicut dicit ap̄ls ad arguendum. **P**roinde deuotio sola non sufficit ad explanationem sui mentib' alienis insinuandā. cū amplius in experimētali sensu vel affectu. q̄ ratiocinatio intellectu consistat. **S**unt idcirco male deuoti. simplices illi. qui surta suas affectiones. tradere satagunt alij regulas et leges ex scripturis sacris. **H**inc fatue reuelationes. hinc supersticiose affectiones pdierit. **G**ic ecōuerso p̄bi et theologi deuotione carentes finistras de deuotis mysterio. desisiones intulerūt. **R**ursus ita se habent affect' pietas et hūlitas in deū. vt neq̄ vna veracit̄ sine altera inueniri. **N**isiq; em̄ pletas si

cxxxvii

delirite ita b̄silic sine affectōe humili. nec hūlitas spei. et suavitas charitati. sine fidei solide pietate. **Q**uo factū est alqñ vt dolē. pernitēq; se. dicerēt si nulli fratoꝝ. q̄ non in simplicitate parentū. s. lati coꝝ permanissent. **F**ides itaq; donū dei ē. ne quis gliest p̄ax ilup in credendo pdicabat ab aplis suis. **D**e inq̄ spei. repleat vos oī gaudio et pace in credendo. **R**ō subdix vt abūdetis in spe et virtute sp̄issi q̄ virtus est charitas. **C**aderet hic sermo de certitudine fidei. et quēadmodū intellect' in ipa stabilit̄ sicut in spe et in charitate. p̄ oīmodam sui derelictionem sub potentī manu dei. captiuādo oīm intellectū in obsequiū xp̄i. q̄li suadebat. **T**rigoson' anastasie. Tu vero ancilla xp̄i. trophēi crucis tota mente oīstringe. **M**od' infra notabilē. **Q**uid autē est mens tota. n̄li mens vnitata et collecta? **O**is vero mēs talis deuota est in incipientib' deuotior in pficientib'. deuotissima in pfectis. q̄s non disp̄git superbia mentis cordis sui. **D**e deuotissima mente dicem' aliq; primo de deuotiōe pfectorꝝ ad alios reditura. **D**euotissima mens q̄lis est in pfectis. h̄z in se secretū solitudinis serenū lūinis. tabernaculum pacis. h̄z et cenaculū seu diuer tickm refectiōis. cubiculū req̄etionis. n̄idulū pullificationis. hoc ē ex bernardo. **U**idit illic lucē. q̄m

Tractatus

non capit loc⁹. Audit armonia⁹ quā non capi tēp⁹. Odorat fra⁹ grātiam. quā non sp̄git flat⁹. gustat cibū. quē nō minuit edacitas heret amplexus. quē non deuellit facetas. **H**ec ex augustinio. **S**ed admirabilior ē sup oēs. dionysij traditio. q̄ videt insipiētib⁹ corde rem magi. inuoluē stradictōibus q̄ docē. **S**iquidē ad timotheuz scribēs de mystica theologia. sic dicit. Tu aut̄ timothee circa mysticas visiōes. corroborato itinere et sensus desere. et intellectuales opatiōes. et sensibilia et inuisibilia et om̄e nō ens. q̄ ens. q̄ ad vnitatē vt possibile est insci⁹ restituere ipi⁹. q̄ est sup oēm essentia⁹ et sciam et a te ipso. et oībus. immē surabili et absoluto. pure mentis excessu ad supessētiale⁹. diuinaz tenebraz radiū oia deserens. et ab oībus absolut⁹ ascendens.

Quererat aliquis quō pñt hec fieri. q̄ repugnare vident⁹ in forma ab oī? Tentem⁹ aliq dicere p̄ notando. q̄ duplex est hic notificatiōis mod⁹. In doctrinal exp̄ trinsec⁹. Ali⁹ exp̄imentalis intrinsec⁹. **N**isi sciendū q̄ oīs cognitio nra ortū hz ab aliq experientia. **O**is p̄terea cognitio si p̄fici debeat. in experientia eminat. Expiētie vero nomē dī ab ex. et pario paris. q̄ parisi experientia. ex reb⁹ in virib⁹ cognitiusq̄ affectiuissim⁹ dicim⁹. **B**expior b̄ operio. **B**reperio. Est aut̄ experientia scdm rez

vij

seu qd̄ rei. pceptio simplex nō discursiva. causata seu para immediata ab obiectali motione. Ita q̄ sufficit ad hāc pceptionez pñtia obiecti cū potētia pceptua. fmo tis ipediment. **S**i ei color obiect⁹ visui. sufficit ad visiōez. p̄ solā impeditoꝝ ablatiōez. vt q̄ oculis non sit clausus nec cecat⁹. nec aliter impedit⁹. **S**ic est de auditu respectu soni. De gustu respectu gustabilis. de tactu et olfactu suo modo. **T**eterz pceptio ponit in diffinitiōe p̄ genē. q̄ scdm nomē dī pfecta captio. et hec cōuenit exp̄imentali cognitiōi p̄cipue. qm̄ in ipsa p̄put exp̄imentalis ē. non cavit error vel deceptio. nisi forte occasionaliter apud potētia⁹ discursiva⁹. quē admodū dī p̄pocras. q̄ exp̄imentum est fallax. **C**ām dicti p̄misit Ars inquit longa. Ars itaqz formā nō ab uno tñ exp̄imēto. sed a pluris quorū vnicqz singlm̄ vez est. **A**lioquin n̄ esset p̄ exp̄imentū. **A**tqz obīnatō exp̄imentoꝝ. et q̄q̄sitio discursiva de qd̄ditate. et qd̄ditioib⁹ rez exp̄imentatoꝝ imo et ipsoꝝ exp̄imentoꝝ q̄ res sūt. an sbe vel accidētia sepe fallit. **C**ōsurrexit pñtū nētias grāmatice et logice. pro cōdicatiōe mutua sup exp̄imētis singulis. et reb⁹ exp̄tis. ne omnes aut plures experientie lateret viciſ ſim hōses. p̄sertim experientie interiores q̄s nemo nouit nisi sp̄us hōis qui in ipso est. **C**ōsurrexit

Super Magistri
venia mod⁹ alter cognitio⁹
q̄ exp̄imentum q̄ obiectum
scholastic⁹ nō coētante q̄.
laf per rōte et scripta q̄.
nō pollat⁹. p̄t̄. p̄t̄. p̄t̄.
perib⁹ habens exp̄tē. **C**on
ratiōna ūlūdo re⁹. de me
p̄t̄ p̄t̄. p̄t̄. p̄t̄.
utiz. et mod⁹ significatioꝝ.
p̄t̄. p̄t̄. p̄t̄.
p̄t̄. p̄t̄. p̄t̄.
Existente ad p̄t̄ ornamen
tio vñfamis vi ornam⁹. p̄t̄
q̄ vñfamis de q̄ uic loqu
ofita in exp̄emtia geotria m
humid nō p̄t̄ in alios p̄ doctrin
sicut nec vñfam. nec ali⁹ ūlūdo
terior aliter in alios ūlūdo.
nō amos nec vñfam. nec vñfam.
q̄ color. n̄q̄ generatib⁹ ergi
nētias cognitio. **D**icitur
nētias trādō nō ē ūlūdo.
P̄mo gen ūlūdo ut fiat
implacatio pñtia⁹ p̄p̄tua
q̄d̄ obiectis exp̄imentis p̄p̄t
atis. **D**icitur ūlūdo ut ip̄e
dimittit. q̄d̄ ūlūdo. **H**ec
est ūlūdo ūlūdo ūlūdo.
Ita ūlūdo ūlūdo ūlūdo ūlūdo
litter. ūlūdo ūlūdo ūlūdo ūlūdo
admissis et libera modo obiectis
Qualis hz utrō lebens. **B**en
libertas arbitrii ūlūdo ūlūdo ūlūdo
Null⁹ ūlūdo ūlūdo ūlūdo ūlūdo
q̄ ab hoīe de p̄t̄ ūlūdo ūlūdo ūlūdo
q̄ cognitioni ūlūdo ūlūdo ūlūdo
100 Merito quip̄. op̄ne de q̄

Super Magnificat

deniq; mod' alter cognitiōis. q; p experientiam q; disciplinalis vel scholastic' vel doctrinalis appellat. per voces et scripta. qm; alie nō possum'. dcept' pmos per experientiaz habitos exponē. Cōsurrexit etiā distinctio vet'. de oceptib' prime intentiōis. et scđe vel tertie. et de modis significādi. et de suppositiōe naturali. Tota postremo ps. p̄bie q; rationalis d̄r. ppterēa ncariū sūpsit exordium.

Suffecerit ad pñs omemoratio distinctiōis ut oñdam' pmo q; vniō mentis de q; nūc loqmur. d̄sistit in experientia ppterēa trās fundi nō p̄t in alios p̄ doctrinaz sicut nec visio. nec aliq; sensatio exterior aliter in alios trāsfūditur. nec amor nec odiū. nec leticia neiq; dolor. neq; generat̄ aliq; experimentalis cognitio. Nihilomin' doctrinalis traditio nō ē frustra. Primo ppter inductiōem vt fiat amplificatio. potētiaz pceptiuā rū. cū obiectis experimentalis p̄cipi endis. Deī notificatio fiat ipedimentoz qten' auferant̄. Hec em̄ duo sufficiūt ad experientiam. Ita tñ si obiecta moueāt natura/ liter Alioq; n tertii remouere. s. actualis et libera motio obiectat qualē h̄z extra se deus. qlem h̄z libertas arbitrij sup act' suos. Null' idcirco putet vel expectet p̄ ab hoie de p̄ se. sibi tradi pos sit cognitio: sup vniōe mentis cū de eo. Merito quidē. q; nec de q;cū

CXXXVII

q; experientia p̄t hec siē circa crea turas. Nemo pterea speret expe rimentū. nisi sublatū fuerit impe dimentū. Et igit̄ cōe studiū. oim q; de theologia mystica. que d̄sistit in vniōe locuti sunt inducē ad tria q; requirūtur et sufficiunt videlz desiderium diuini obiecti. Remotio impedimenti Implora tio diuini beneplaciti. Primū fit insinuādo pulcritudinē et valorē. Secundū fit aperiēdo defectū n̄m et lāguorez. Tertiū fit per orōnis vehementiā et ardore. Hec autē tria plectit ipa denotio. q; est e leuatio mentis in deū. sicut in obiectū p̄priū et h̄ per piū et h̄uilez affectū. in quo sp̄ est deo benepla cituz. Occurret forsitan aliq; et dicet Quid ad te de doctrina my stice sapientie q; non es particeps hui' experientie? R̄ndeo. Credidi ppter qd locut' sum. Credidi ser monib' experto p̄. ppter qd p̄for mit ad eos locut' sū. qten' indu car. q; inducā. quātū dñs adiue rit. ad desideriū tāti obiecti cum isto q; dicebat. Una peti a dño hāc requirā. Una videlz p̄ciosa margaritā euangelicā q; habita dicam'. sufficit. q; non habita sal tem desiderare occupiscam'. Ent tamur deniq; p̄ remotiōe cuiuslibet impedimenti. cū imploratiōe dñi bñplaciti. Namabit ita forte oculū mentis. i ei se p̄ntabit expi endū. gustandū et vidēdū. q; sua uis ipse ē. q; magna multitudo.

Tractatus

Dulcednis sue. quā abscondit tū
mētib' se. **I**Supēst oīdē. q̄ do
ctrinal traditio theologie mysti
ce se extēdit ad theologiaz scho
lasticam. nec ab ea diuersa ē v̄l se
clusa. imo nec a v̄ba phiaſſiet aut
h̄ omode. si verba b̄ti dionysij a
paulo. imo a sp̄usco docti. ocor
dauerim' adiuicē. per scholasti
caz theologia. cui' ignoratiā ha
bētes q̄uis experientiaz incēnſecaz
ſetiāt b̄tē vniōis. tñ hanc doctri
nat clucidare neq̄būt. Exemplum
ē manifestū in doctrinis phylo
sophic. Nōne poterit astrolog' q̄
nūq̄ expert' est eclipſim sol' et lu
ne tradē doctrinā hui' rei q̄lē ru
ſtic' q̄ experieſ ipsas ad oclm tra
dē neq̄bit? Posterior rustic' vtiqz
dicē socio p̄nti. Operi oculos et
vide. poterit extēdē digitū ad e
clipſim. sed n̄l ampli'. Astrolog'
v̄o. licet ita monstrare nō poterit
p̄ntiaſt. docebit tñ absentes q̄lit
aperiendi ſunt oculi qualia ſūt im
pedimenta q̄ remoueri oporteat.
imo si catholic' fit diuinum bene
placitū iungē nō omittet q̄ facit
eclipses si vult et qñ vult. Sic in
xpoſito. niſi q̄ astrologus h̄z de
moſtratōez. theolog' vero ſolaz
eruditōez in fidei auccoritate fir
matā. **M**ulti multa locuti ſuntz
nos multoties iam inter multos.
de et ſup v̄bis dionysij dum tra
ctat de mystica theologia et diui
na ſapiētia xpianoz. **D**icerunt
aliqui q̄ cōſiftit hec theologia. In

vñ

abnegatiōe oīm a deo. Alī q̄ in
affectu et dilectōe. nōnulli q̄ in
telligētie puritate. Alī q̄ in men
tis ad deū collectiōe vel vnitōe
Alī q̄ in deuotiōe ſeu mētis ele
uatiōe. Alī q̄ in raptu vel extasi
vel mētis alienatiōe q̄ ſex poſi
tiōes abſqz otētōe ptractem' ſub
certis xponib'. oīſuri oformiter
ad v̄ba cātici marie. qđ exiſtit in
expmentali. et gratuita vnitōe
ſeu collectiōe et exultatione hūiliū
mente cordis ſui cū deo. dū disp
ſit ſupbōs. dū de poſuit potentes
de ſede. dū eſurētes impleuit bo
nis dū ſuſcepit iſrl puerum ſuū re
cordat' mie ſue. **D**icam' igitur
abbreuiato ſermone. q̄ ſapiētia
xpianoz de q̄ tractauit diuinus
dion. est vnio mētis ſeu collectio
tanq̄ p genē. Iūgiē experimēta
lis et gratuita. cū pfe liuuz deo
tanq̄ p formalī differētia et p
ſine vel obiecto. Mens ponit q̄ſi
p materia vel ſubiecto. Habem'
ecce gen' deſcriptiōis. ſ. vnitōe
ſimul cū obiecto ſuo deo. et mētē
p ſubiecto. Nec oportet inſiſtere
ſcrupulof'. qz null' ambiguit Sed
in h̄ eſt difficultas. q̄ et q̄lis ſit i
ſta vnio. et quēadmodū oſpetur
et cur p dīa additū. expmental
et gratuita. Porro qñ gratuita
ſit hec vnio. q̄ ſ negaret. ad quaz
nec natura ſufficit nec induſtria?
Sed neq̄ ſatis ē vnio gratuita ſi
nō percipiāt quēadmodū deus
habitualt. vniſ p grām q̄ v̄tutes

ne veritatis.

Experimenta de genoſto he
cī ſimilat. nō haſt h̄ in re
aliza ſimilat. nō haſt h̄ in re
de lege col ſeo opeſtā p ſimilat
in ḡa ſimilat. **C**onſiſtat ab
ob' nec oportet p ſimilat. imo
veri. imo ſic conceſſa eſt propoſi

Super Magnificat

In quibus baptisati. q̄s tū nō dici
m̄ mystice sapientes. Superest
igit̄ difficultas velut vñica qđ sit
et qđ sit vñitidis experientia Pos
sum? aut̄ dīcē. q̄ experientia v/
niō mentis cū deo. ē simplex & a/
ctualis pceptio dei gr̄e sue. gratū
faciētis dono qualis h̄ incipit. &
p̄ficitur in gl̄ia. per grām osūma/
tā. Et igit̄ hec vñio experimen/
tales p̄gustatio qđam gl̄ie pignus
et arra felicitat̄. eterne. cui cōtra/
ria ē disp̄sio et auerſio supboruz
mente cordis sui. Relinquit tādē
hec depurata. seu exposita. theo/
logie mystice descriptio. Dicēdo
q̄ ē experientia dei pceptio. Po/
tius aut̄ ponit pceptio qđ cogni/
tio qđ generalis ē termin⁹ ad oēz
vīm mentis. s. rationalem. cōcupi/
scibilem. irascibilem. vel ad vīm ap/
p̄hensiā et affectiā. qđ uis nihil
vere videat p̄cipi. qn̄ vīs appre/
hensua. concurrat. Alioquin vīs
affectiua fieri posset in cognitiua
qđ aliquid nedū cōcedunt. sed hoc p̄
bare ostendūt. Nec theologiam
scholasticā lusciūt in hac parte
sed a mystica secernit super qua/
re videri poterit in pcessu.

De experientiali vñio,

ne veritates.

Experientia dei pceptio. faci/
alis & immediata. nō h̄etur h̄ in via
de lege cōs. sed expectat p̄ p̄mio
in gl̄ia osūmata. Cōcedit hec ab
oib⁹. nec oportet p̄batiōib⁹ imo/
rari. imo sic concessa est proposi/
tio ut in errore aliq̄ plapsi sint.
dicētes q̄ nec in patria deus im/
mediate videbit sed in theophā/
nīs qbusdam cōp̄eratib⁹ inac/
cessibile lumē dei. imbecilli menti.
Quo sup̄ errore destruendo. do/
ctores nedū copioſſima diſpu/
tatiōe. sed ſētētialī deſtiuatione
pcesserūt ſueta notata dñi bona
uenture. sc̄do ſhīaz. diſ. xxiiij.

Experientia dei pceptio nō vi/
det esse förliter ipſa vñio. Admit
tit aut̄ hec p̄dicatio. q̄i per cām
vel ſc̄itātiam sed nō multū in/
est ad rē nrām. Tāta q̄ppe ē one/
rio oim viriū mētis. vel habituū
virtuosoz cū habitu gr̄e. et actu
principalī ei⁹ q̄ appareat qđā cir/
cūincessio. velut in benedicta tri/
nitate. ſuo modo. Et enī gr̄a gra/
tia faciēt. vna in trinitate habitu/
um theologicoz et trina in vni/
tate ſua ſeu radice. ſicut mēs vna
eft in eſſentia. et trina in potētis

Utp̄ vero potentie ſint realis
ab inuicē diſtingue. vel tātūmodo
relatiue ſeu cōparatiue. Et fi gra/
tia prius informat eſſentiam mē/
tis qđ potentiam. parū interest.
pro deuotis ſcrupulosus inqui/
rere. Experientia dei per/
ceptio videtur fieri. dum influ/
xus formalis et habitualis gra/
tie gratum facientis in actus ſu/
os immeſtate ſe protendit. Ex/
emplum de formis alījs. dum ex
actu primo qui ē informare. pro/
cedunt ad actus ſecundos ſicut
vita ad vīuere. lux ad lucere.

Tractatus

intellectus ad intelligendos sensus ad sentire. **S**unt autem effectus plimi gressus. **T**res hierarchici. Purgare illuminare. perficere quod aliquid multiplicat. scilicet metis vigore. fulgor et amore. dicentes quod virtutem memorie. purgat. eleuat. et stabilit. fulgor intelligenter illuminat. informat et assilat. **A**mor affectus ue pfectus. viuiscat et vnit. et mete acceptam deo reddit. **E**xperimentalis dei perceptio. fit secundum frumentum spiritus. quem maximus est charitas. id est caritas unitas. non perdeunt alij. gaudiu par patiencia. longanimitas. bonitas. miasuetudo et fides modestia. continentia castitas. **N**on charitas putatur virtus theologica dictum habitum sed putatur frumentum dictum actuale charitatis. experientia vel sentimentum. quoniam nesciat homo certitudinalem vestrum veniat autem quod vadat. sicut infra notabitur. **E**xperimentalis dei perceptio. vel noticia si pura esse debeatur. vehemens. restringit in sensibus aie proportionat. sensibus carnis. quod purgant. illuminantur et perficiant per operationes gressus gratius facientes. quod nunc elicit immediate. nunc imperat mediate per habitus virtutum. donorum et beatitudinum. **S**ic experimentur. quod homo non precipit se viuere nisi duabus aie procedit ad actum secundum per opera vite. quod certat utique positi. impedimentis in sensibus. per ebrietates. per sonum per infirmitates aut egritudines.

Experimentalis dei perceptio si de-

vij

beat esse perfecta. et talis quod dici mereat sapientia divina vel mystica eminentia in caliginem quam inhabitat deus vere absconditus et qui ponit te nebras latibulum suum quod ut fiat ex perimetrum nunc est metus ab omni cognitivo actu. vel affectivo circa creaturam omnem etiam circa se ipsam tunc vacare. quod in silentio sumo esse morisque denique toti creature ut solidi deo viuat creatrici essentie. **H**ic est nunc primum difficultas. et mysterium absconditum. quod nemo nouit per experientiam nisi quod accipit. **P**otest tamen nosse per doctrinam in autoritate fundata cum manuductis et exemplis. **A**lioquin vane penitus. studiis breuis dionysii. cum ceteris. odere libros super hoc re. **E**xperimentalis dei cognitio eminentia in caliginem. hanc prius describit aliam caliginem. **C**aligo quod deseritur est omnis creatura. quod de se non nisi caligo est. prout. scilicet lucis. **A**lioquin non dirisset Jobes de creaturis. quod lux in tenebris lucet. quod tenebre ea non comprehenduntur. **S**icut autem ista desertio secundum tria. quod notat dionysius. in verbis promissis. **P**rimo deseritur opatio sensitiva. quod non oportet ut vegetativa deseratur. **S**econdo opatio intellectiva. secundum oem ens. et non ens et haec plane accipiendum est de ente vel non ente creato vel creabili. non de ente primo et puro. **T**ertio deseritur mens ipsa. non utique quoniam maneat essentialiter in se. **A**lioquin esset et non esset. nisi velimus insanire cum almerico. et filiis hereticis. dicentibus

Super Magdalena
metamorphosis novi regis
sua illa in spiritu genitrix
in illo illa resiliens quod transi-
tio inter omnia. Et hoc de p-
los modis transiari. aut inde
preferenti transiari de. **E**t ali-
cuius in male quod non ipso mea-
nil poterit. **C**erto ergo metu
leprosum debet hoc et ipsam in
duo modo suo elemosias mani-
nali animi secundum circa se ipsa
et circa quod. alioquin quod te-
menita ait hunc novum di-
gnoscere de qua loquuntur expone
Experimentalis dei cogni-
tio nostra vel proprio cuiuslibet
genitum quod non terminatur in de-
creta. et non nisi. hinc in calig-
no. quod est de caligine. cum
caligine creaturam. quod est vel
stato vel p-est. et hoc non videtur.
Et sic agitur. hinc caligo que
nullum non datur ac de obiectis
vnde et inveniatur ipsum. **G**ra-
tis vero videtur et si de non
comprehensibili suorum. su-
per vocis iudicis vel de no-
tione. videtur videlicet quoniam
cognitio non negatur in via
et obiecto. quod est obiectum
portionis eiusdem oculi. quod
cellerium videtur. Ieo quae non
placet deo. Raro est obiectum
intelligibile. quando est p-est in
magno. donec est oculi. non ce-
pere ipsum. Non enim locum ambo
mentis de le ab ambo in
magno. quod a deo videtur.

Super Magnificat

mētem ostēplatiū. vel beatī pōē
sūū esse in p̄prio genere. et redire
in illud esse ideale. qđ habuit esse
tiaſt in arte diuina. **E**t h̄ essz pr/
fus mēte ānihilari. aut nihil oio
posset ānihilare de°. **E**t h̄ aliqui
volunt ſed male. qz ſit ipſe creare
nihil posset. **Q**uid ē iſiḡ mētez
ſe ipām deserē. hoc ē ipām in a/
cta primo ſuo eſſentiali manētez
nullū actū ſcdm circa ſe ipſā aut
cīra qđlibz aliud ens. p̄ter deuz
exercere. et tūc intrat nouā cali/
ginē de qua ſequitur exponēdū
Experimentalis dei cognitio
ſeu noticia v̄l pceptio quā iuſti/
gam. qz nō terminat in deū cla/
re et nude viſuz. hiftic in caligine
qđam ſupra ſe. deſerendo primā
caliginem creaturez. p̄ ſe. vel ſe
imo et ſe p̄ et ſub ſe mō dicto.
Nō eſt qz nec mēs h̄ oculū qui
nat ſit h̄ vidē deū. nec de° obſcit
direkte et imediate ſe ipūm **G**ran/
dis attī difficultas ē. ſi ois noti/
cia experimentalis ſit intuitua. ſu/
per q̄ noticia tractat de ſeo noīe
dei. **S**atis ſit hic dicē p̄ intuitua
cognitio dei nō negat hic in via
ex h̄ pſcile q̄ de° eſt obiectū im/p
portionatū mētis oculo. ppter ex/
cellētiam viſiblis. ſed quia non
placet deo. **R**atio qz obiectū in/
telligibile. quāto eſt pfectio. tāto
magl. idone° eſt ocul⁹ mentis ca/
pere ipm. **N**on em̄ leditur. armo/
na mentis de ſe ab excellentia in/
telligibilis. quēadmodū deſtruit

ccl.

armonia oculi ſensualis p̄ excel/
lētiaz luci. **C**ōpatio iḡ oculi ve/
ſpilonis ad ſolē. nō d̄t oēm ſili/
tudinē ad oculū menti. resp̄ci ma/
nifestiſſimop̄ in natura. dicēte a/
riſtotele p̄ intellect⁹ q̄nto pfectio
ra iſtelligit. tāto ſit habiliſ ad al/
tiora. vñ pbat imaterialitatē
ip̄i. **E**xperimentalis dei pceptio
p̄ caligine non fit ſine clarissima
irradiatiōe ac ſine silentio ſuſur/
rāte. et occle dicēte. difficult⁹ hoc
videt ad explicādū **T**redendum
tū ē d̄bts dionyſij. crebro ſic lo/
quētis in diſtinzione ſapietiae q̄ ali/
bi. **P**lacuit inquire exēplū ſenſibi/
le viſu corporis ad lucē ſolis. fit
em̄ frequēs per dionyſiū q̄ augu/
ſtiniū et aristotele cū ceteri. opa/
ratio talis. qz nihil ſimiſi in crea/
turis corporeis luci ſpūali. q̄ lux
ſolis ſic viſu corpeo viſio mētis.
Exēplū vñl. **I**nt due dom⁹ val/
de diſtātēs. qz qđlibz fenestrā h̄e/
at aptaz. ap̄cū mutuo et directo
ſit mediū p̄ ſp̄ expeditū. ſit ocul⁹
ſeu viſes in vna fenestraz. dſtat
q̄ p̄ ſi nullū ſit i medio lumē. pu/
ta de nocte. ocul⁹ erit in duas ca/
ligines. qz nullā attinget. qz nec
illā q̄ retro ſe ē in domo ſue fene/
ſtre vel iſtaz q̄ in iſta fenestra eſt
qz ad fenestraz vacuitatē nō p/
tingit medio nō illustrato. **S**z il/
luſtreſ mediū p̄ qđ acies oculi di/
rigat ad fenestrā oppozitaz. iudi/
cabit utiq̄ talis ocul⁹ eē caligine
quātius dom⁹ intra ſe copioſe

tractatus

fit illustrata. Docet B experientia
et rōe p̄spectuōꝝ. qz nunq̄z vide
tur lux sine coloris mixtioꝝ. q̄ nō
est nisi in corpe ēminato. Un ocul
lus carnis pure. in medio luci po
sit? nibil vident. sed eſſz in caligine
Ecce ꝑ ad inspiciendū caliginez
oportz ꝑ ocul' fit inter duas ca
ligines retroꝝ aſi. Oportz nihil o
min' si debeat anteriorz caligo vi
deri ꝑ fiat irradatio ꝑ medium.
Exemplū de voragine ēre. q̄ nō a
gnoscere ꝑ oclm sub se tenebroi
ſo. medio inter oclm et voragine
nullaten' illustrato. Exemplū al
terꝝ. qd ab aug'. ſā pri' inductuz
est de diuisione spūs. Sit oculus
in excello mōte. q̄lis fertur esse o
limp' fit ab imo nubes caligino
ſa. phibens aspectū oīm q̄ sub eo
ſūt. fit rursuz inter solez et oclm
alia caligo. impediēs aspectū fo
lis directū nō aut diffusioꝝ lūis
ex obliquo. Cōstat ꝑ ocul' sara
gens inspicē sole. nō inquebit niſi
caliginem. q̄zuis inſuscipiat obli
quā irradiaſioꝝ. Alloquin non
videtur ocul' iſtā caliginē radia
tioꝝ h̄mōi non existēt. Potest B
induci illud Isiae. Surge illūinae
hiram. ecce tenebre operiēt fram
et caligo p̄flos. sup te autē oriet
dñs et glia ei' in te videbit. Con
ſonat exēplis. verba Richardi de
diuisione aie et spūs. In: hac in
quit diuisione aia et qd animale
est in imo remanet. spūs at et qd
spūale est. qd eleuat ad ſumā. ⁊

၁၃

ab infimis diuītū. ut ad summa
subleueat. ab anima scindit ut dñō
diūgat. qz qui adheret deo. vñ^o
spūs est cū illo **Felix diuīsio** qz mi-
rabilis separatio vbi qd corpulē-
tū est et fœculētū deorsū remanet
qd spiale ē et subtile. vscqz ad cō-
téplatiōnē diuīne glie sublimat.
et in eādez imaginē transformat.
Pars inferior cponit ad lūmaz
pacē et trāquillitatē. cū ps supe-
rior sublimat ad gliam et iocū-
ditatē. **Hec** aut̄ sub eisdēz verbis
ponit auctor de spiritu et anima
Que aut̄ sit ista par. q glia. q io-
cūditas et qd est qd videat. hoc
est qd inquirim^o. **E**xperimentalis
dei pceptio. nō fit p solā abnega-
tiōnē. qz pura negatio nihil
ponit. **I**ffī damasci. li. a. ca. 2. in fi-
ne dt. **S**unt etiā qdā. affirmatiue
de deo dicta. **V**tutēz supercellēt.
negationis habentia. puta tene-
bras dicētes. **In** deo. non tene-
bras intelligim^o. sed qm lux nō ē
sed super lucem. et lux qm non te-
nebre est. hec ille. **S**ic igitur quic
quid affirmatiue de dō dicimus
Includit negationem aliquam. et
econuerso negatio relinquit af-
firmationem. non qdem ad idez
et scdm idem. et pro eo dem. **A**lio
quin eis contradicō manifesta
sed accipiuntur affirmatio et ne-
gatio respectu diuersorum. quia
negatur a deo quicquid est imp-
fectōis in creatura sicut ois crea-
tura est imperfecta. quantiscunqz

Super Magnificat

fecta sit in suo genere. et ponit
p super excellētiā affirmatio de dō
Propterea dicit sepe dion. q̄ de/
us nō est ens. h̄ supens. supponit
supdñs et filia. **E**xperimenta dei
pceptio claudit in se duplicez vi/
am cognoscendi deū. scz per ab/
negatiōem et excellētiā. nec via
abnegatiōis suffic. nisi via excellē/
tie adiūgatur nec ecōtra. **P**ropte/
rea dānatus est articul⁹ pīsien. di/
cens q̄ non cognoscim⁹ deo h̄
in via nī quid nō est. **E**xplū be/
ati dionysij est aptissimū vbi dic̄
scđo de mystica theologia. **S**icut
q̄ se ipm agalma naturale facie/
tes. i. imaginem. ex ligno vel lapi/
de. auferūt ea. q̄ supiecta sunt. pu/
ta oculi visiōem retentia et ipsaz
in se ipsa ablatione sola occultaz
manifestat formaz vel in manife/
statiōem ducūt. sic supple fit in co/
gnitione. p abnegatiōem. **C**ōstat
āt q̄ statue factor nihil addit ad
lapidem ut sculpat imaginē. sed
trahit tātūmo do de Uerūt̄ ali/
qua ablatiōe facta. linct pulcraz
scz imaginem. **C**ōsonat Aug⁹
dionysio. et exēplo p confirmati/
one dicoz sic dicit Cum audis.
bonum hoc. bonū illud. tolle bo/
nū hoc et bonū illud. et vide si po/
test ipsū. bonū nullo alio bonū. tē
v̄ idebis deū. Ita de vero Ita de
pulcro Ita de ente precipue Ita
de q̄libet attributo dino. **E**xpe/
rimentalis cognitio dei. p̄t intelli-

cclvi.

gl̄ per ablaciōem fieri. septez mo/
dis. Quoz duo spectat marie p̄/
posito n̄o. **I**n⁹ ad intelligentiā
ali⁹ ad deuotiōem. **I**n⁹ mod⁹ ē p̄/
nōnis impositiōem. ali⁹ p volun/
tariā acceptiōez seu credulitatez
Terti⁹ p̄ realez ablaciōez. **Q**uar/
t⁹ p̄ intelligētie depuratiōez. **Q**uin/
t⁹ p̄ intelligentie p̄spicacitatē. **S**er/
t⁹ p̄ intelligentie deiformitatē. **S**e/
ptim⁹ p̄ intelligentie simplicissimā
vnitatez. **D**iscurrām⁹ p singu/
los modos. **E**st itaqz prim⁹ fami/
liaris nobis p̄ statu vie. vbi grā
de vno hoc noie bonū vel bonū
tas. qr̄ hito de ip̄o. sic accipi pot/
erit de ceteris. **E**xperimur itaqz q̄
sint aliq̄e res a nobis appetibi/
les vel qr̄ vtiles. vel qr̄ delectabi/
les. vel qr̄ pulcre et honorabiles
Imponim⁹ ad hec appetibilia su/
gnificāda h̄ nomē bonū. **E**xperi/
mūr d̄seqnt̄. q̄ res appetibiles
sūt in m̄l. defūose et q̄vbcunqz
q̄rim⁹ refectiōez ibi vepim⁹ aliqm⁹
defcōnez. molestā appetitui car/
nis a sp̄s. **P**rocedim⁹ v̄lra ad im/
positiōez vni⁹ nois qd̄ sīgt bonū
v̄sqzquaqz p̄fc̄m. cui nihil assit. v̄l
adesse possit de malo. nihil bonū
desit. ita q̄ sit bonū q̄ mai⁹ cogi/
tari nō possit sic augl. accipit P⁹/
modū anselm⁹ de h̄ noie de⁹. qd̄
appellamus bonū simpl̄. ens aut̄
sūme perfectū. **Q**ua ip̄ositiōe fa/
cta. v̄festim ois qui scit impōnem
et audit h̄ nomen de⁹ vel h̄ nomē

Tractatus

bonū nullo addito. I. bonū simpli citer qz simplr. dico qd sine additō dico Qis itaqz talis accipit p reliq re tali pstantissima. quā certis oībus aīponit. hoc nomen bonū et hoc nomē de⁹. ita q con uertibl se hñt bonū simplr q de⁹ us Cōstat ita fieri potuisse. et factū esse. et ita retineri Quo p sup posito voluit Anselm⁹ et quidaz alīs demōstrare. deū esse sicut putabat. euīdēs. eē. q bonū q mai⁹ cogitari nō poterat. n̄cario erat Alioquin si poss⁹ nō esse: iā nō eset bonū q mai⁹ cogitari nō posset. Sed scđm veritatē. pcessus est sophistic⁹ et inualid⁹ si nō aliter dīfīrmel Diceret em̄ insipiens cōtra quē arguit se admittere istō qd noīs. q deus est bonū q mai⁹ us cogitari nō p̄t. negaret tñ q̄ aliqd tale sit in re. sed tñ in noīe sic si de⁹ imponeret ad significandū bonū lūmum in trib⁹ supposit. absolutis. nihil in re noī rñderet. Propterea restat scđus mod⁹ q̄ n̄carius est accedē volēti ad deū credere. s. voluntarie. q̄ aliqd tale bonū est vere in re p̄ natura. vmo sup oia q̄ cogitari p̄t in re p̄ natura p̄ aliquā imaginatōez. ratōem vel intellectū. Hec asit voluntaria et fidelis acceptio. q̄ nedum concedit qd noīs sed quid rei firmiter credit. et ita in om̄i locutōe sibi supponit. hoc nomē de⁹. qz suppositio est acceptio em̄ni in ppōne p̄ suo signato vltima

vij

to. Ex hac acceptiōe scđa. p̄tinus elucidare possem⁹ quēadmo dū deuotissima mēs laicōp sim pliciū. p̄tingere p̄t ad experimenta lem dei pceptiōez seu theologiā mysticā q̄ in vniōe dīsistit mentis ad deū dū. diligit eos sibi dū dispgit supbos mētis sui. Pergam⁹ attī prius ad aliquē modo p̄ alioz numeratoz declaratiōem. Et qdēm tertī p̄t a solo deo. fieri. redigendo oīa bona in vnu se bonū q̄liter erāt ab eterno ante mundi dīstitutionez in architipo mūdo solo. sed nō mltū facit ad p̄positū. nisi p̄ qnto facilī⁹ venit fidēlis simplex vel theolog⁹ ad cognoscendū supēminentiam boni eterni super omne aliud boni no men quādo credit vnu posse necessario manē. alīs nō existētib⁹ vel destruktis. Quart⁹ mod⁹ maxime dīgruit. p̄posito augustini p̄z quē pcessit in suis dīfessiōib⁹ imo in oībus pene libris suis. etiā cuī simplice m̄re sua. dū collōq̄retur valde dulcē ad fenestrāz. Depu tabat itaqz m̄rem deuotā tal ab stractōnis phicalis esse capacez. put colligīt ex libro suo secūdo de ordine dū vult deducē q̄ oīs phylosophica traditio. ordinate processit ex amore previa grammatica. de hinc logica et consequenter suo ordine de reliquis dīmor. enim cum fuēt humani conuictus ad quem loquela requiritur. nec sufficit nūl polita

Super Magnificat

sit ratio secundum deductio[n]es illie tradita q[uo]d quis in laude pithagore nimis fuit ut idem in retractatio[n]ib[us] facet huius Augl. Modus iste tantus reputatur a p[ro]p[ter]is. ut dicent absq[ue] illo non posse q[uo]d q[uo]d sci[er]e p[re]rie vel intelligere Ita enim posuit Alius in suo de intellectu et intelligibili deducens per longum processum. pones antiquum phorum et idolatraru[m] q[uo]d theletis et thurgiti purgatiob[us] ut ebanus q[uo]d meminit Augl. de trinitate. disputas aduersus eos Quid p[ro]terea dicemus de isto q[uo]d ratio abstractio[n]is modi si fieri potest absq[ue] deuotione? Eo stat ita posse. q[uo]d co[n]sideris ad o[mn]i[m] cognitionem de rebus habebas p[er] rationes maxime p[er] intelligentiam illius aut intelligentia multipler inueniri sicut ex ebus modis sequentes ad ditis colliguntur. quod quis accepterint aliquem boetium voluisse intelligentiam esse soli dei. sed moderationis est versus. q[uo]d est soli diuini generis sicut ratio humani. Gen[esis] autem sumus dei. licet non illa p[er]fectione hic quod erimus. dum similes erimus deo et angelis vel intelligentiis eius. Intelligentia non exit in actu suu[m] absq[ue] multis abstractionib[us]. p[er]sonae et suu[m] c[on]siderationib[us] suu[m] c[on]siderationib[us] materia Corp[us] autem quod corrupit aggrauat sicut. quoniam p[er] statu[m] vie talis est ordo potentiarum. q[uo]d superior non exit in actu suos nisi p[er]cesserint actus inferiores Hoc autem est in Augl. non est nature nisi destitute Porro sequens modus h[ab]itus respiciebat statu[m] nature sue p[ro]mit[er]insti

cclil.

tute. sicut et excellenti spectabat ad angelos aut glorificatio[n]es creatos Remansit hec p[er]spicuitas naturalis. etiam in ipsis demonibus quod ad speculabilia In practicali enim excusat eos malicia vehementer. Secunda demum modus spectat ad o[mn]es glorificatos spiritus. Septima vero spiritus est soli deo Restrinxet autem primo non ad duos modos. quod potest per abnegationem et ablatio[n]em cognosci deum. Unde est fidelis et simpler deuotio Alius est phisica vel theologica intelligentie depuratio. Sic enim semper a distinctione fit resolutio ad unitatem sic a pluralitate singularium vagorum. ut h[ab]ens h[ab]ens bonum cum inuoluerit. accidentium loci et temporis. hic et nunc fit resolutio ad unitatem spiritus. et consenserunt ad quodlibet simplicissimas quae signant termini trascendentia. Correspondunt autem vocibus ad extra conceptum naturali significantes secundum quae sumebant suppositio naturalis. Colligimus ex his duas per fundamento veritates. Prima est experimentalis dei p[er]ceptionis cognitionem intelligentie. pure p[er]ceptio[n]es. non re[al]iter nec sequentes. p[er] indirectum. quoniam hec intelligentia paucissimis ducit theologiae vero mysticam de deo. ceterum esse christiana. Altera vita Experimentalis dei p[er]ceptionis. potest in simplicitate p[er] deuotionem obtineri. quoniam faciliter quam per fratres. Propter ex descripti onibus deuotiis. et experimentalis voluntarie et abstractionis voluntarie

Tractatus.

per solidam fidē Revulet tandem.
O ad a finis ad principiū tracta
tus ip̄o. O beata osolatrix pccō/
rū q̄ ceptus ē sub hac nota canti
ci tui Dispat supbos mente cor
dis sui. Resumat imaginatio. de
triclinio cordis. Fiat scđm illud
deductio clarificās q̄ supsūt Cō
stituat sibi noster sp̄us tria cena/
cula Insimū mediū et summum.
Sit in infimo sicut incipiēs. sit in
medio. s. scđo pficiēs sit in tertio
pfect⁹ Cōcordatiā sup qua sta
biliat. accipiat. ex osideratiōe sa/
cramenti eucharistie. de q̄ sit po
ster⁹ sermo. sup isto. Esurientes
impleuit bonis. Sūt in hoc be/
nedicto eucharistie sacramēto. p/
mo res sacramenti q̄ est vēz cor/
pus xp̄i signatū. p accidētia pa/
nis simul et vini et contētum. Est
insup hoc corp⁹ verū sacramentū
toti⁹ corporis mystici. qđ est hic si
gnatū. nō signans aut ostentū. Et
tertio p cōdītantiaz psonalē q̄ es
sentialē ip̄e verus de⁹ quia caput
xp̄i deus. Ecce q̄ sp̄us hōis fide
lis. simplicis etiā et sine līris. p̄t et
debet osiderare et credere cū aia
. s. in infimo cenaculo posita. qm̄
hic est corp⁹ xp̄i vēz et viuū. cuž
articloz fide q̄ hūanitatē respici
unt. Potest ex hac fide totā se re/
colligere ad meditatiōem istoz
q̄ corporaliter acta sūt p xp̄m. et ex
illa meditatiōe p̄t cōcipe sp̄m de/
uotiōis p plūm et hūilem affectū
P̄t etiā virt⁹ sp̄issāt̄ talē affēm

vij

deuotiōis ita purificare. vt ad ni
hil aliud diligendū p tūc. saltem
qđ sit aduersus se conuertat affe
ct⁹ sic credētis. Cōuertat se mo/
do sīt ad piā osideratiōem. et fi/
delem corporis xp̄i mystici. i. aīarū
sā saluataz in padiso vel saluan/
daz de hoc mūndo. ac etiā de pur/
gatorio. Nec ascensio tenet locuz
suuz. vbi lustrat sp̄us yniuersa in
circitu. celestiu. terrestriu. et infer
no. Cōuertat et eleuer postremo
fidelē sue meditatiōis deuotiōez
ad solū deū. secludendo nō p ra/
tiōem seu intelligentiaz. sed p sin/
cerā dilectiōem om̄e aliud diligi
bile creatū sub enigmate soli⁹ pie
fidei. qua credit actualiter. q̄ hic
est de⁹ suis quo mai⁹ et nobilius
cogitari nō potest nec amari qui
tot⁹ est desiderabilis. Sepe. op/
tus est in deuotis simplicib⁹ tot⁹
casus quē ponim⁹. Ex quo col/
ligim⁹. quēadmodū deuotis sim/
pliciū sp̄us. exercet se triplicē v/
niendo mētem suā in deo. p plūm
et hūilem affectū ad hoc sacrm̄.
Sp̄us aut̄ magl. erudit⁹. p rōem
et intelligentiā potest ex iduistrīs
sc̄ientialib⁹ acq̄sīt̄. clari⁹ ista ognō/
scere q̄z per solā fidez sed nō veri
us neq̄ sublimius. Unī vīsitaui
p dem in infirmitate sua q̄ndā fe/
minā etate grādeuā. Quesui q̄uo
hibi esset. Mox suspirando clama/
uit q̄uo potuit. Removi cor meū
ab om̄i creaturaz reposui in cre/
atore. Ego vero r̄fīsionem tante

Super Magnificat

fidei stupens laudas abscessi. **B**vnus inferens. Satis est. Et vere si ex aio. nihil supra. Spes subiñas hz. per sapientie diffusioez et il lapsū magis sursum agi et reduci. qualis erat pauli mēs. Siue inqt mente excedim⁹ deo. Et itez. Sapientiam loq̄mur inter perfectos. Et rursus nos aut̄ reuelata facie. transformatur de claritate in claritatē. tanqz a dñi sp̄li. **S**apientiaz hāc supra dixim⁹ descripsisse dionysiu. tractantes illud. Et sc̄m nomen ei⁹ circa finē. **A**l signat idem dion⁹. q̄ hec sapientia est amens et irrationalis et stulta et tñ est ois rōis et mētis et scie causa. **V**ideam⁹ de verbo hoc te docente et illūinante. O virgo bta. o sapientissima seminay. Quid sibi vult h verbū. vt sapientia qm q̄rim⁹ in nullo videat. nr̄i triclinij cenaclo repiri. Nūquid in supmo vbi mens habitat? At sapientia est amens. i. sine mēte. Nunquid in medio. vbi ratio collocat? At ipsa dic̄ irrationalis. sine rōe. Nunquid in imo vbi cognoscit aia? Sz hec sapientia stulta vocat. q̄i sciā nūlā hñs. Dic obsecro te virgo prudissima. dic p̄ sapientiam tuaz q̄ pacto talis repugnātia. verbō et noim. imo et rez secū stabit? **H**oc ē qd̄ lōgo iā pcessu vestigium⁹. **H**oc altero iā tractatu p̄ori de sc̄o noie filii tui qdaz dicere spopondim⁹ sub te fisi. **H**oc nunc exsolue tētabim⁹. expōnez recen-

cxliii

sētes diffinitiōis. sapientie. a deuoto tuo dion⁹. posite. **S**apientia inqt ē diuinissima dei cognitio. q̄ ē p̄ ignoratiāz ognita sc̄dm vniōne sup mētem. qñ mēs ab oib⁹ alījs recedēs. postea etiā se ipsaz dimittēs. vnitā ē splēdētibus rad̄s. inscrutabili. et p̄fūdo sapientie lūine illūinata. fiat ergo per p̄ticulas. nr̄ cursus. **S**apientia est diuinissima dei cognitio. Quid dei ognitio hic in via (qz sic loq̄mur in sequētib⁹) sit triplex in genere. Quedā symbolica bñ vtes sensibilib⁹. quedā p̄pria. bñ vtes intellegibilib⁹. Tertia mystica q̄ ducit ad supmentales excess⁹. **H**ec terria b̄ noiaſ diuinissima. qz pfectissima. qz expimētalt habita. Quid em̄ pfecti⁹ sc̄it. q̄d in experientia cognoscit⁹. **S**upra vbo deducum ē p̄ theologia mystica ē expimētalis dei pceptio. et intuitua suo. mō. **S**apientia ē p̄ ignoratiāz cognita. Si ad idē et sc̄dm idē oio fiat locutio. q̄ h̄ ostare nō p̄t sicut nec tradictio p̄t. Referuntur ergo ad diuersa hec duo. p̄ ignorantia et cognita. **T**ollit vnitio intellectual. discretiva cuius cūqz rei create vel creabilis. et h̄ nō in habitu. sed in actu. saltē intentio. q̄ possz monē vel trahere intellectū discretū ad impedien dū affectū mētis circa desī ab actu. q̄ dī h̄ ognitio. Sz qlis cognitio. statim ap̄it. sc̄dm vniōne sup mētez. Erit sup hac vniōne sermo.

.t .i

Tractatus

posterior sup illud. **E**surientes repleuit bonis. Non em p̄t hec materia grandis. tota simul euolui. **M**ocat vniōez hāc expositores dionysij q̄s legi. vniōez extaticā vniuentem affectū mentis cū deo. **V**idet alīs q̄ hec vnitio nō sit formalis amor vel dilectio sed rādicaliter fūdat in grā gratū faciente dū est in actu sicut principali et sup̄mo q̄ est vntre cū deo. **I**uxta illud apli. Qui adheret deo vnuus spūs ē. **H**ec vnitio p̄ grām p̄supponit tres virtutes theologicas. dona simul et beatitudines q̄ ceteros habit̄. p̄sertim infusos q̄z grā gratificans ē radix. forma et finis. qd̄ dī ppter grās solū gratis datas q̄ non reddunt ex se gratū deo. vt sūt grē om̄es si stricte loqmur ppter charitatem. **C**ui⁹ ratio ē qz sola charitate excepta q̄ non op̄atit qdēsqz mortale oīra legez dei. ceteri habit̄ stare p̄nt cū pcō mortali et grē p̄uatiōe. sed ecōtra grā stat sine illis. **B**ursus hec vnitio dī sup mētē. quēadmodū tractatu scđo sup illud **E**xultauit spūs me⁹ de ductū ē. maria suis sup spm. imo et sine spū qñqz dū cecinit h̄ cantū. **M**agnificat aia mea dñm. **P**ropterea dī hec sapiētia amēs nō q̄ mēs p̄dita sit vel destrūcta sed qz p̄ tūe. de se nil cogitat. intelligendo se ipaz actualiter vel amādo. **E**t h̄ erplicat cū subdit in diffinitōe. qñ mēs ab oib⁹ alīs

vñ.

recedēs. postea etiā se ipsā vñmit tēs. **A**oc q̄o fieri possit plures oīsum est etiā naturalibus industrīs maxime p̄supposta fide suī mi dei. **B**ed qd̄ seq̄tur p̄suis gratuituz. ad qd̄ nec natura sufficit nec attingit industria ppter ea suī re dī hec sapiētia singulari p̄uilegio. data a spūscō. qbus vult q̄ mō vult spirāte. q̄ nō nisi fidelib⁹ xp̄ianis. qntūcūqz alīs fuerint p̄ intelligentiā eleuati et illūinati. **H**ec sapiētia nō daē p̄ leticiā internā affect⁹ circa deū. fine sapiētia incarnata et impanata sic loquēdo. **S**ed qz xp̄s ostiuiz est. ad hāc sapiētiā dux et scala. Ideco sequit vnta est. s. mēs supiori p̄ncipalior portio spūal. supsplendētib⁹ radib⁹ inscrutabili et p̄fūdo lūine sapiētiae illūinata. **T**ō festim elicet. q̄ h̄mōi sapiētia nō sit pura caligo. nec pure tenebre nec pura ignorātia. Alioqñ mēs ipsa. q̄liter esset inscrutabili. et p̄fūdo lūine illūinata! **C**olligēt se dī q̄ hec illūinatio neqt̄ haberi. p̄ hūanum scrutiniuz. qz dī inscrutabili. lūine et p̄fūdo. qm̄ ad illud neqt̄ per se ratio vel aia deducē. sicut nec altitudinē diuine sapietie penetrare. Sunt cīm apud deū idēz altitudo seu sublimitas et p̄fūdū. sicut ip̄e ē initiū et finis Sol⁹ igit̄ spūsc̄s. causat hāc illūinatiōez sapiētie. cui⁹ spūs ē auct⁹. et oib⁹ mobilib⁹ mobilior. attingēs vbiqz ppter suā mūdici

sui spūali. **F**as inqz affectui. qd aspiret. qd desideret. qd ad illud qlecuqz sit vniuersi ptenisib⁹ se extēdat. **S**i qdēqz inuisa nec pene cognita diligim⁹. desideram⁹. suspiram⁹ et speram⁹. **H**abem⁹ sig⁹ duas caligines. **U**nā inferiorē q est actualis ignorātia creaturaz. **A**lterā a supiori. q est actualis ignorātia dei. q ad visio nem obiectalez. **H**abem⁹ mediuz lucē. imo lūna multa. multos radios. que tñ sūt vna virtus vnitua. vn⁹ radius sursū educens ad prēm lūnum. vn⁹ oriūtur vt a fōte. **T**ic insup virt⁹ magnetis atrahit et reducit et ouertit ad se ferrū. Et generali⁹ sicut om̄e obiectū appetibile suū trahit appetitū qd vidit q dixit. **T**rahit sua quē qz voluptas. Quo mō loquuntur sponsa ad spōsum. **T**rahe me p̄ te. **E**ciebat qr nemo venit ad eum nisi tract⁹. **S**ed o felix traxus

. . . . .

Dicitur hic non parua dubitatio. q fundat in notificatione. qd sit diuina caligo vel tenebre. **E**st em caligo talis. defect⁹ cōprehensionis diuine maiestat⁹. **C**ōstat aut̄ q̄ beati. silt ab illa apprehensione deficiunt. et si nō ab apprehensione. **S**oluit h̄ nomen mort aditū et si nō ab apprehensione. **A**pprehendunt itaqz deū obiectaliter et nude et clare et immediate. p̄pterea dicunt extēso noie apprehensiones. nec reliquuntur eis tenebre vllē. vel caligines. v̄l theophanies.

.t .z

Super Magnificat

am. Spūs aut̄ sc̄is quē mittit p̄ in noie filij n̄ ē acceptor sublimiss⁹ glōaz. in docēdo veritatez p̄uul⁹ et simplicib⁹ derelictis. q̄ credunt in filiū. **Q**uin etiā si q̄ dici possit acceptio. cadit illa sup paruulos et hūiles in oculis suis. Ita p̄ inquit fili⁹. et sic placitū ē apud te. **P**lacitū dīc. nō cuiuscūqz meritū. **E**stfūdit hec sūnia generaliter oēs scrutatores maiestat⁹. hūana q̄uis industria. n̄si hac vna sola hūiliari sub potenti manu. des vt nos exaltet factos hūiles. **D**or ro recubere in nouissimo loco. cū nouissimo viro xp̄o in cruce posito. vt dicat ipse q̄ nos inuitauit. **A**mice ascende superi⁹. veni vſq; ad thronū patris. et in ei⁹ sūnu q̄ else. vt tibi sit glia in id ipm⁹.

Promptū erit. deinceps corda re. retētis prius dictis. qd sit diuina caligo qd diuine tenebre. **S**i qdem est vna caligo. respectu creaturaz. silt et tenebre. qm̄ cessat actualis illuminatio. seu visio intellecutualis. vel sensualis cuiuscūqz creature. **I**mo q ipsiusmet mēt. cessat consideratio de se. **E**st altera caligo seu tenebra. que dī diuina qr nullo modo apprehendi p̄t a mente. illud qd p̄ illūinantem radiū. vel radios ostenditur et h̄ min⁹. **Q**z abyssus corporalis immensa p̄ oculū. quo cūqz solis lūine. supsum penetraret. **F**as tñ ad illud immensū diuinsū quantūcunqz sit absconditū et in caligine positū. vi

Tractatus

put hic in via. Sunt idcirco. sēp
in luce et lūine sup se qntūcūqz ex
altetur de apud mērem btām in
cognitiōe **Hec** in via. qz nec mēs
bz oclos dispositos p lumē glie
vt videat obiecta deū. nec deus
vult obſcere hic nude semet ipm
Et hec ratio potior ē prima. qz si
vellet hic de posset. qd et fecisse
credid moysi et paulo. et dilectissi
me femiaꝝ. **N**onnull etiā fortassis
ex p̄uilegio et exercitio amor. sin
gulari. **H**inc bernard⁹ p̄exposito
verbo illo. **A**bſcōdit lumiē in ma
nibus scribit ad Cartthusiā. de
monte dei dicens. **N**onunqz q̄i p/
trāſic̄s grā p̄stringit sēsū amāt.
et eripit eū sibi. et rapit in deum
p modulo suo ad momētu id ip/
sū ei oñdens videntū sicuti ē. In
terim etiā et ipm efficit id ipm vt
sit suo modo sicut illud ē. hec ille.

Sonat in hāc sālam. pluma v/
ba Augl. et Gregor⁹ Nōnulli ve
ro lat⁹ et elati⁹. **B**asserūt qz satis
est. dicētes aiam in oēm plenitu
dinē dei trāſire vt optat apls. in
illud. s. i. deale esse suū cōuerti. qd
hāt ab eterno. **P**osset et b sane i/
telligi. et inde colligi singularitas
amoris. singulorū btōrū in deo
sicut bz et attingit qlibet linea. p/
pe centꝝ suū. singularit̄ et discre
te qd tñ oib⁹ lineis cōe ēz sibi. **D**e
ſipiūt aut qz nō ocedūt aiam in
esse p̄prio sui generis remanere
Sequit̄ de reliqz q̄ tradictōez
implicare vident. **S**ilētiū occulite

vii.

docēs ē par illa mētis q̄ expat
oēm sensū. et quies ab oī ope itel
lectuali et sensuali mō dicto. **E**t
q̄i ſibul⁹ aure tenuis. p̄ sp̄m opū
diōis. subuertētem mótes. et ore
rétez petras p̄cōz. p̄ omotōez
se manifestātem in confessione. post
ignez zeli ſatisfactiōis. **H**ic ſibu
l⁹ est vocatio marie in silentio per
marthā. **H**ec ē vox. aure lenis. cu
ius venas ſuſurrī furtive capit
auri. **O**teplātis. **H**ec mors optabi
lis. ſine q̄ non videt de. qz nō vi
debit me hō q̄ viuet ait dñs moy
ſi. **H**ic ē vent⁹ roris flās in medio
fornacis babilonice. q̄ ē cor n̄m
ſue nature deſtitute derelictū. **N**ā
cor imp̄j q̄i cliban⁹ ignis ſucceſ
ſus. **Q**uāto putas opus eſt ſilen
tio q̄nta pace. q̄nta ſerenitate. vt
audiat̄ vox ſponsi. in abſcondito
cubiculi cū ſpōla int̄ introrsū val
de cū ſūmo filētio ſol⁹ cū ſola de
lectat̄ nec admittit alienos. **S**ilr
et ſpōla ſecretū captat. nūc in fo
raminib⁹ petre in cauerna mace
rie. nūc in monte mirre aut colle
thuris. nūc ſup mótes aromatuz
Tñ cū q̄ſiſſet dilectus. Que habi
tas. in ortis amic⁹ auſculta. **F**ac
me audire voce tuā. verecūda de
p̄ftia amic⁹. interlinear. **F**uge
dilecte mi. nō q̄ eo vellet carcere
ſed habere ſolitarū. **E**t vbi? **C**er
te ſup mótes aromatū. q̄ ſūt mó
tes eterni a quib⁹ deus mirabilē
illūnat. **P**alſit in illis et quiescit
vñ turbati ſūt oēs inſpiētes cor/

Sequitur tractatus

celo.

las. xlviij.

Prima notula

Deposuit potetes de sede
Discipul⁹. Gliatur psal
tes nrā cui⁹ dñs hūilita
tem resperit. gliatur in hūiliū col
laudatione simul et exaltatione.
Ex abundantia em̄ cordis hūilia
ti. loqui⁹. legerat q̄ magna potē
tia dei soli⁹ et ab hūilib⁹ honora
tur. Propterea magnificat dñm
cū exultatiōe spūs q̄r sibi hūili se
cit magna qui potēs est q̄r mīa
eius a p̄genies timen
tibus eū. Et qui sūt timētes deū
si nō hūiles? Quo cōtra. si ab hūil
ib⁹ honorat̄. et timeat̄ de⁹. oseqns
ē ut despiciat̄ a supbis. Quid p̄
terea supest. nisi ut despicientes
supbi. disp̄gan̄. et a sede depoi
nant qui sibi ip̄lis in dño poten
tes esse volūt. **S**z hz questioez
Qui sūt hi potetes! **M**gr No
lo prius agnoscas. quāta subtilli
tate. notač in hac psalterij cordu
la. duplex impulsus. **Un⁹** in deor
suz Deposuit. i. deorsum posuit. q̄
depulit **Alter** sursum euehit. et tra
hit et impellit et eraltauit hūiles
Cōsonantia multiplier sup h impulsu
duplici suspetit. **Uno** deor
sū et malo. sursum altero et bono
Audi de malo **Impuls⁹** euerſ⁹ sū
vt caderē. **Et itez** Expulsi sunt
nec potuerūt stare. De helya ve
ro dicebat filij p̄p̄bz. Ne forte
tulerit eū spūs dñi. et p̄iecerit eū

.t .3

Super Magnificatę

de Claret subinde qd sit obscuris
simili illud. qd est sup manifestissi
mū. hoc ē ipse de⁹. Cōstat autē il
lud p̄hice traditiōi. q̄ manifestissi
ma nature. sic de⁹ et intelligētie sūt
occultissima nobis Veritas ē q̄
p̄bia nō considerauit aut ocessit re
uelatiōes desup a p̄fe lūinū. q̄les
ponit et in quib⁹ q̄i solis. innitit̄
spūs xp̄ian⁹. Voluit de⁹ efferre
nos ad supnaturale et eternā vi
tā. Dedit p̄terea legē et sacra
mēta sua. sup naturā Ita vt vita
xp̄ian⁹. magi p̄deat a miraculis
q̄z natura Militat hoc cōtra curi
ositatez. oīm naturalia scrutatiū
vel ex eis in viuēdo pendentū. sic
astrologorū nōnulli sūt et medi
torū et alioz p̄ prudētiaz suā. re
gere temp̄ publicaz existimatiuz. q̄
les oēs deducit in stultū finē cre
bro de⁹. vt sciāt q̄r dñs ip̄se ē de⁹
q̄ regna mutat et tpa. Perspicuū
veniqz fit. q̄z alta sis mente otem
plata. virgo btā. tu sup oēs illūt
natrix. et illūinata cū decursu mū
di labentis pegrinatiōes hoīm.
sub stabili dei pudentia p̄spici
ens cecinisti. Disp̄git supbos mē
te cordis sui. affirmās p̄ id qd se
quit̄. Deposuit potentes de sede
et exaltauit hūiles.

Sequitur tractatus

: viii per didagma seu dialo
gū. partitiōes habens quattu
or Prima de depositiōe p̄ im
pulsus demoniorum per notu